که غواړئ د سولې او پخلاینې دره
بېرته اوسي، اوربند ټينګ کړئ

اوربند

دور سوم، شماره نزدهم، ۱۰ سنبله، ۱۳۹۸

ORBAND

CEASEFIRE WEEKLY

19th Issue, September 1, 20

- د سولې پر واندې د خنډ او خنډ ناغېري
- آزار ګڼليه اوس وهه د چول مزلونه
- تر څمکي لاندې ستوري: د قلم نوموړکي سپاهي
- پایه‌های لرزان
- جرأت که د بې حیایی انتها

بختور ملت

مور نېکمرغه یو چې د دولت او حکومت مشران له دباندې د پردیو پر ټاکنو او الوتکو سپاره په تیاره را ته را رسېږي!
مور نېکمرغه یو چې پر سر د ځانګیرې د باز له کښیناستو مو ولسمشران انتخابېدلي شي!!
دا زمور امتیاز، غورزاوی او د الله تعالی فضل و کرم دی!

ټاکنیزه نښه
ټاکنیزه شمېره
۹

ORZALA NATURALS ...لا طبیعی
افغانی، طبیعی، گیاهی

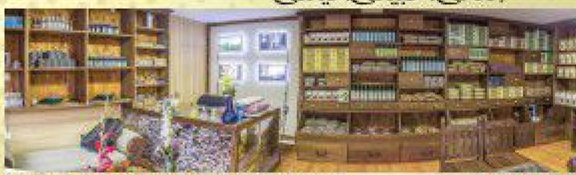

Between Street 1 & 2, Taimani Main Road, Kabul, Afghanistan
Kart-e-4, Next to Allama Higher Education Institute | 0799143113

...اسي د ټاکنيزو کمپاينونو تبليغات په وړ بيه خپروي

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ioglobal

Internet Services Through Fiber Optic
Wireless Communication Solutions
Wired and Wireless Backbone Solutions
Data Center Engineering and Design
IT Infrastructure Solutions
Security Solutions
Storage Solutions
High-Availability Solutions
Software Solutions and Software Systems
Web-based Information Solutions

House No. 1151, Mayoris Street on Sherpur Main Road, Kabul | Afghanistan
+93 (0) 20 22 13 21 - 4 | info@io-global.com | www.io-global.com | io-global

پیر او پلور

عبدالله کرلانی

له خواله رسنیو څخه

دا همه شنیع تکرار دی چې زه یا بل څوک بخپله لیکنه کې له ګرانۍ او قیمتۍ سر ولګوو!

د نړیوالې جګړې د مهال خبره ده چې د چرچیل لور ویل، چې دوی، نشته خلک دي کولچې وخوري. د هر واکمن او شهزادګۍ همدا حال دی...

جنرال مشرف له چې کوم خبریال د دالرو د ګرانۍ خبره را پوښته کړه چې کیلو دوو سوو کلدارو ته رسېدلې، ده په بې توپیرۍ ورته ویلي ول، چرګان دې وخوري!

وايي، د یوه لوړي دمه ځنګله، بل یې سر له پراټې لټولې... دلته د هر څه ګراني او کاختني ده، بوازي د خاورې، وینې او سرونو ارزانې او لیلام لګېدلي، ځکه چې دا خاوره په وینو له اغړل کېدو ختـه شوې ده او موږ ګویا له همدغې ختې جوړ یو!

که خاوره نه وای ارزانه، پېرنګي به زموږ د هېواد یوه برخه د ډیورند په چاره نه وای بېله کړې او د دویم نمبر مفکر په حکومت کې به یې پرې اغزن تار نه وای لګولی.

دلته هر څه د پلور دي! کله په روپیو، کله په ریال، درهم، کلدارو، ډالر او ډېرې په کوټه پیسو...

فکر، ضمیر، ایمان هر څه د پلور دي، خینې پر خلکو خپلې دګرۍ پلورې، ناسې به خینې نومانڅان لېدلي وي چې پر خلکو په هېواد کې خپله مېشتېدنه پلورې، خینې پرې خپل مهاجرت، یتیمي، غریبي او ان چې د موږ کونډتون پلورې...

خینې پرې خپله انګلیسي پلورې، خینې پرې خپل جهاد، خینې پرې خپله واکمنۍ او حکومت پلورې او د پیر او پلور دغه لړۍ د سرونو په مقابل کې، د وینو په بدل کې د ویجاړیو په عوض کې غځېدلې...

دلته د هر څه احتکار او انحصار حاکم دی. له جهاد، مهاجرت، تر دیموکراسۍ، کمونیزم، هر څه خپل قیمت لري، هر وار یې لوی بیه او کرنسي دغه قیمت د مارکیټ رائج الوقت سکه ګرځېدلې شي.

دلته شریعت هم خپله بیه لري، دغه بیه موږ خو واره په پلاپلو بڼو او بیو پېرې کړې. د هرې بیې سود زموږ ملا کړه، بلکې بوله ماته کړې ده.

موږ د کمونیزم درنه بیه له سود سره پېرې کړه. هره بیه موږ په خپلو وینو او سرونو ورکړه، ځکه موږ اوس یې سره ګرځو، د سر سرې نه لرو، لګوله سرونه موږ په دغه سوداګرۍ کې بایلل، د سر او دستار سرې مو ونشوای موندلې.

موږ د سرونو پر ځای ګېډې لرو او کولمې ډکې ګرځوو، له سره زیات د ګېډو خیال ساتو، د ګېډو په ډکولو پسې لګیا یو، ځکه خو مو مفکر هم دویم نمبر را وخې، خو موږ یې د جملې تفکر د هغې لوړې بیې په پرې کولو اړ یو چې تور یې دا ملت لکه کابلانک کنګال او له افلاس او سقوط سره مخامخ کړی...

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوربند
اونیزه

رَبِّ اجْعَلْ هَذَا بَلَداً آمِناً

دور سوم شمارهٔ نزدهم، ۱۰ سنبله، ۱۳۹۸

بسم الله الرحمن الرحیم

سرلیکنه

د سولې پر وړاندې د ځنډ او خنډ ناغیړي

د سولې پـه خـبرو کـې ابهـام نشـته، د امریکایـي پـلاوي او طالبانـو سـیاسي دفـتر ترمنـځ مذاکـرات لـه پیلـه پـر څلـورو ټکیـو غځیـدلي او د میډیـا پـر وړانـدې دي:
۱- د بهرنیو پوځیانو د وتلو مهالویش. ۲- له القاعده او ترهگرو سره د طالبانو پریکون او ضمانتونه.
۳- اوربند. ۴- بین الافغاني مذاکرات.

تـر کومـه چـې امریکایـي پـلاوي او طالبانـو څرگنده کـړې، پـه دوو لومړیـو مسایلو توافق تـه رسـېدلي چـې کېدی شي پـه نـژدې ورځـو کـې وروسـتی او اعـلان کـړای شي.

د بهرنیـو پوځیانـو د لومـړي جوپـې لـه وتلـو او بـین الافغـاني مذاکراتـو لـه پیلیـدو سره د اوربنـد لـه شـونتیا هـم تـر ډېـره خنډونـه لـیرې شـوي دي.

د بین الافغاني مذاکراتـو پـه اړه ابهـام د اشرف غنـي لـه اړخـه دی.

ده تـر اوسـه هغـه پـلاوی چـې لـه طالبانـو سره بـین الافغـاني مذاکراتـو تـه کینـي نـه دی ټاکلـی.

غنـي لومـړی دا واده د ورا پـه کچـه پـلاوي لـه ټاکلـو رامنـځ تـه شـوی فرصـت او چانـس ضایع کـړ، لـه قطر کابل تـه راغلـی الوتکـې پـه دومـره شـمېر بلـلي او نابلـلي میلمانـه نشـوای ځایولـی.

اوس چـې د پینځلسـو شـاوخوا د پـلاوی پـر غـړو توافـق شـوی، لـه میاشـتې زیاتـه مـوده کېږي، چـې د حکومـت لخـوا د پـلاوي د غـړو نومونـه او بـرخلیـک گونـگ او مبهـم پاتـې دی.

د سـولې پـه اړه د غنـي ناړامـي او ناغیـړي دې کچـې تـه رسـېدلې چـې د پـلاوي اعـلان تـه خپلـه مـلا ماتـه گـوري.

د دغـه ځنـډ حقیقـت او مانـا څـه کېدای شي؟

حقیقـت دا دی چـې سولې ښـاغلي غنـي تـه د خپـل تپـلي واک د زوال ویـره او اندېښـنه راولاړه کـړې، دغـه ویـرې او اندېښـنې دې د سولې پـه مخـه کـې پـه خنـډ او ځنـډ اړ کـړی، خـو سـوله اوس مـلي، سـیمه ییـزه او نړیوالـه اجـماع گرځېدلـی. د غنـی ناړامـي، ناغیـړي بـه یـې لـه ځنـډ سره مخامـخ کـړي خـو د سـولې مخـه نـشي نیولـی. ژمـی بـه تېـر شي، تـور مخـي بـه سـکرو تـه پاتـې وي.

نیولیک

آزار گټلیه اوس وهه د چول مزلونه/ ۲
بختور ملت/ ۳
تر ځمکې لاندې ستوري: د قلم نومورکی سپاهي/ ۴
پایه‌های لرزان/ ۵
دولتي مناصب، نامسلکي افراد او گومارني او د خلکو شکایت/ ۶
د قلم گیله/ ۷
پراډاکس/ ۷
شاندار جشن/ ۸
د مفکر پاچا ملگریو ته دیني مشوره/ ۸
رهبری هستریک/ ۹
تور او سپین/ ۱۰
خواله رسنی/ ۱۱
د شخصیت تپه/ ۱۱
په کومو سترگو/ ۱۲
جرأت که د بي حیایی انتها/ ۱۲
د سلاکار ناپوهي او ناخبري، که د اشرف غني د پالیسی عکاسي؟!/ ۱۲

اوربند

د تلپاتي سولې لومړی گام
اوربند؛ د ملي جرگې پواځېنی شرط دی
اوربند؛ د روغې جوړې پیلامه ده
اوربند؛ د جگړې مخنیوی دی
اوربند؛ ملي غوښتنه ده
اوربند؛ د هر افغان غږ دی
اوربند؛ د هرې مور هیله ده
اوربند؛ ملي اړتیا ده
اوربند؛ ټیکاو دی
اوربند؛ د سوکالی لوری دی
اوربند؛ د بسیاینې لار ده
اوربند؛ د پرمختگ اساس دی
اوربند؛ ژوند دی
اوربند؛ له مرگ سره مبارزه ده
اوربند؛ د بربادی مخنیوی دی
اوربند ټینگ کړئ، له اوربند سره کېنئ، پر اوربند راټول شئ.

امتیاز
افغانستان
چلوونکي
افغانان
خپرندوی
دانش خپرندویه ټولنه

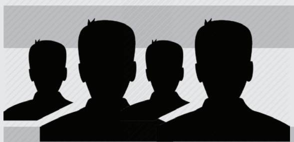

اړیکي
+93 (0) 788042821 - 0700639383
برېښلیک
spinsahaar@gmail.com
بیه
۲۰ ؋

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزار گټليه اوس وهه د
چول مزلونه

شهرت ننګيال

دغـه بـده تيـره ده پخپـل لاس ايښـي -دغـې خـبرې تـه بـه وروسـته راشـو- اوس پـر دغـې پرمختيا غربېرو چې د افغانسـتان لـه شـاوخوا دوه دېـرش ميليونـه وګړيـو يـې سـم نيمايـي ډاکـتران او مفتيـان دي. تاسـې پـه يـوه مجلـس کـې خپـل يـا د بـل، کـوم رنـځ يـاد کـړئ، د واره بـه خپلـه مخـه کـې د تشـخيص، بلکـې نسـخو کتارونـه وموميئ چـې نيـا يـې ددغـې ناروغـۍ لپـاره هغـه دارو او معجـون کارولي، نيکـه يـې د همدغـه رنـځ لپـاره د پلانـۍ دوا لـه کارونـې رک روغ شـو، د پـلار شـوګر او د اکا فشـار يـې د هغـو او دغـو درملـو لـه امله کنټـرول دی. پـه دې توګـه هـر يـو د هـر مـرض لپـاره شـافي او کافي علاجونـه او نسـخې پخپلـو جيبونـو کـې ګرځـوي.

زه چـې لـه ولايتـه د نسـخو، کتنـو او درملـو لـه پنـډ سره کلي تـه ولاړم، کليـوال پـه پوښـتنه يـو يـو، دوه دوه، لـه درې څلـورو تـر اتـو پـه پوښـتنه را روان وو، لـه همـدې ځايـه د خپـل هېـواد ددغسـې ډاکترانـو پـه شـمېر زمـا سر پـوره خـلاص شـو.

دومـره تکـړه چـې پـه څـو ټکيـو پوښـتنه بـه يـې لـه ماشـين او ټکنالـوژۍ پرتـه زمـا ناروغـي تشـخيص او د درملنـې نسـخې کتـار کـړې وې. د کليوالـو او همزولـو اجـماع پـه دې راغلـه چـې د سيمې پـه مشـهور شکسـته‌بند د هډوکيـو او مـلا عـلاج پيـل کـړم، کـه هـر څـو مـې ورتـه ويـل، نـه مـې کـوم هډوکـی مـات دی، نـه دې تـه ورتـه بلـه ربـړه را پېښـه ده، خـو پـه چـا دې منلـه؟! کليـوال پخپلـه اجـماع ټينـګ وو چـې لـه شکسـته‌بند د هندوسـتان مشـهور روغتـون د خدمـت غوښـتنه کـړې، د سردار عبدالـولي هډوکـي -چـې نـور وراسـته او کوشـير کېدلـی نشـوای- د هندوسـتان اپولـو روغتـون تـرې معـذرت غوښـتی و، دده پـه ترلـو پـه څـو ورځـو کـې مـات هډوکـي لـه ويلډينـګ هـم کلـک سره ورغلـل.

يـوه بـل چـې زمـا د ناروغـۍ پـه اړه خپـل تشـخيص سـل پـه دوه سـوه کـره بالـه ويـل، حاجـي صاحـب! تـه سـګ بـادو نيولـی يـې، چـې د سـپي پوسـت واغونـدې، رک روغ يـې!!

کـه څـه هـم دده تشـخيص زمـا زړه تـه لار موندلـې وه چـې ځـان کـې راتـه وار لـه مخـه د سـپي د خاصيتونـو پتـه لګېدلـې وه، خـو پوښـتنه دا وه چـې خربـاد ولـې؟! ځکـه چـې لـه خـره سره خپـل تـړاو لـه سـپي مضبـوط راتـه ښـکارېده، بلـه دا چـې د سـپي پوسـت د مانـا پـه نـړۍ کـې هسـې لـه وړانـدې هـم مـا پـر مـخ غوړولـی و، د بـل پوسـت لپـاره د خپـل همنـوع وژل مـې پـر زړه نشـواى اوربېدلـی.

مفتيـان بيـا دومـره چـې دوه دېـرش ميليونـو کـې لـه نيمايـي زيـات دربانـدې سـملاسي بـې چـون او چـرا تـور پـورې کولـی، د واره دربانـدې ټاپـه وهلـی او پـه صحرايـي فتـوا يـا محاکمـه کـې دې د سـترګو پـه رپ کـې پـه څلور مذهبـه کاپـر را ايسـتلی شي.

ددغـه شـمېر مفتيانـو پرېکـړه او فيصلـه لـه طالبانـو هـم چټکـه او ګړنـدۍ را وځـي او اعـلان يـې هـم د څـو شـېبو خـبره ده، ځکـه چـې پـه خوالـه رسنيو کـې پـه هماغـه لحظـه سـتا د الـزام او محکوميـت پرېکـړه ډنـډوره کولـی شي.

ددغـو مفتيانـو ځينـې سرکاري هغـه دي، دوی باقاعـده لـه سر کاره د خپلـو فتواګانـو تنخـوا يـا معاوضـه تـر لاسـه کـوي، دوی ډايرېکـټ مفتيـان لګېـدلي، لکـه د پاکسـتاني ډرامـو ډايرېکـټ حوالـدار، يـا د ذوالفقـار علي بوټـو د وخـت ډايرېکـټ انسـپېکټران چـې ضيـاء الحـق خـاني کـې در بـدر خـاورې پـر سر ګرځېـدل.

زه يـو نـه، بلکـې څـو داسـې ډايرېکـټ ډاکـتران PhDs پېژنـم چـې لـه باکلوريـا، ليسـانس او ماسـټرۍ پرتـه يـې د پـي ايـچ ډي سـند پـه غـاړه کـې ځړولـی وي.

د مجـازي نـړۍ دغـه ډايرېکـټ مفتيـان د حنيـف اتمـر اخـتراع ده، هغـه دغـه بـده تيـره -چـې مـا پـه پيـل کـې يـاده کـړې- ايښـې ده.

ده د حکومـت، نظـام او ولسـمشر غنـي پـه دفـاع کـې نـه، بلکـې د ځـان پـر ننګـه او ملاتـړ د جعـلي اکاونټـو نـادوده دود او يـو شـمېر ژبـې پـر دغـه شر او فسـاد اختـه کـړل چـې اوس يـې د غـاړې غـور ګرځېدلـی دی.

لـه تاسـې څـه پـرده زمـا زړه و چـې د اتمـر لـه ټکـټ سره مـل شـم، خـو د ولسـمشر غنـي يـو سلاکار -چـې تاسـې ټـول يـې لـه مـا ښـه پېژنـئ- راتـه وويـل:

«مـه کـوه! جنـاب جلالتمـآب رئيـس صاحـب وايـي، کـه مـا وګټلـه او کـه نـه، ګـوډۍ يـې پـه خـدای کـه رانـه وګټـي».

رئيس صاحب وايي:

«زمـا پيشـو پـر مـا ميـو، ميـو. دده لـه خولـې را وتلـی ټکـی مـا پـه پيشـو واړاوه، کـه نـه ده راتـه ويـلي وو، زمـا کوکـری پـر مـا غـپ، غـپ».

د سلاکار پـه وينـا، اتمـر د رئيـس صاحـب آزار وهلـی. ده پـه هغـه لوښـې کـې -چـې تـرې خـوړل يـې- د متيـازو ګسـتاخي کـړې.

خـو اسـد دانـش د آزار مـازار پـه څېـر مزخرفـات نـه منـي، دی وايـي، اتمـر د غنـي آزار نـه دی وهلـی، مـا پـه... وهلـی او قـادر شـاه تـه پتـه ده. دا چـې دانـش پـه څـه شي وهلـی او قـادر شـاه تـه د څـه پتـه ده، ماتـه پتـه نيشـته!

(c) ketabton.com: The Digital Library

بختور ملت

ملا جانان میرخېل

مـوږ ډېـر نېکمرغـه یـو،

زمـوږ د روغتیـا وزیـر د ټولـې نـړۍ د روغتیـا وزیرانـو پـه کچـه نړیوالـه جایـزه ګټلـې!!

مـوږ نېکمرغـه یـو، پـه لنـدن کـې مـو سـفیر د اسـیایي هېـوادو تـر ټولـو غـوره سـفیر پېژنـدل شـوی!!

موږ نېکمرغـه یـو چـې د نـړۍ دویـم نمبر مفکـر مـو ولسـمشر دی! دده خپلـه خبـره ده چـې د پاکسـتان پـه اشرفیـه مدرسـه کـې یـې وړه- لویـه دوره کـړې. شـیخ التفسـیر والحدیـث همـدې تـه وایـې! ده ځکـه لـه ځـان سره د اشرفیـې د فارغانـو پـه څېـر اشرافي تخلـص نـه دی لګولـی چـې پـه نامـه یـې دغـه مفهـوم او تـړاو خونـدي شـوی دی...

موږ نېکمرغـه یـو چـې ولسـمشرۍ تـه هـر نومانـد مـو لـه لومـړي تـر دولسـم ټولګـي، پوهنتـون، ماسـټرۍ او ډاکـترۍ اول نومـره ختلـی! پـه اتلسـو نوماندانـو کـې هـر یـو پـر ځـان او خپلـه بریـا دومـره غـره دی چـې یـو هـم خپـل سـیال نـشي ګڼلـی، هـر یـو سـل پـه دوه سـوه کـې ځـان بریالـی پېژني، ځکـه خـو د جمهـوري ریاسـت لپـاره د نویـو لاسـلیکونو پـه پخولـو لګیـا دي.

د معـارف، دیپلوماسـۍ، روغتیـا او... دا حـال دی چـې ناروغـان مـو هـره ورځ یـو پـه بـل پسـې د درملنـې لپـاره د ګاونـډي هېـواد د سـفارت پـر وړانـدې د وېـزو پـه تمـه لـه ژونـد سره مخـه ښـه کـوي!

د ثـور لـه کودتـا وروسـته بـه دې چـې د هـر ملګـري سـوانح لوسـتله، پـه خواریکښـه کورنـۍ کـې بـه زېږېدلـی و، د وروښـو پـه اړخ کـې پـه علمـي او متدینـه کورنـۍ کـې زېـږون دود و، کابـل تـه د مجاهدینـو پـه شېوه کېـدو، لـه لایـق صاحـب پرتـه هغـو ملګـرو چـې ابـو حنیفـه او شرعیاتـو کـې یـې څـه مـوده اړولـې وه، لـه ځانـو سره مولـوي، مولانـا او قـاضي سریـښ کـړل.

مـوږ ډېـر نېکمرغـه یـو چـې اللـه تعالـی داسـې معصـوم جهـادي، سـیاسي، قومـي، مذهبـي مـشران را بانـدې لـورولي چـې هېـڅ تېروتنـه یـې نـه ده کـړې! کلـه یـې هـم پـل نـه دی کـوږ شـوی، چېـرې هـم تـرې اشـتباه نـه ده پېښـه، دا پـه زرګونـو لکونـو هېـوادوال پـه وبـا ناروغـۍ مـړه شـوي، کابـل زلزلـو او طبیعـي پېښـو ویجـاړ کـړی، چېـرې ډز نـه دی شـوی، دوی ټـول سـپین بـازان دي!!

مـوږ ډېـر نېکمرغـه یـو چـې یـو رهـبر مـو د شـوروي تېـري لـه املـه د پېښـور پـه اشرفیـه جومـات کـې خلکـو تـه د شـکر اېسـتلو تلقـین کاوه چـې لـه شـوروي یرغـل سره پـه ملـت او امـت کـې مـتروک جهـاد لـه سره احیـا او ژونـدی شـو!

مـوږ دومـره نېکمرغـه، صابـر او شـاکر ملـت یـو چـې جهـادي- سـیاسي رهبرانـو مـو پخپـل وار د شـوروي/ امریـکا پـه دواړو تېریـو ځانونـه د شـکر پـه سـجده اړ ګڼـل!

مـوږ ډېـر نیکمرغـه یـو چـې رهـبران مـو د هېـواد او خلکـو د دفـاع پـه جګـړو کـې داسـې بوخـت او ډوب وو چـې د خپلـو ارجمندانـو د واده مراسـمو تـه یـې پخپـل هېـواد کـې مخـه نشـوای لیدلـی. دواړو پخپـل غیـاب کـې د بلنـې کارتونـه ګاونـډي هېـواد کـې ووېشـل، مراسـم یـې د ګاونـډي هېـواد پـه هوټلونـو کـې ونیـول، لـه دوی یـو جمهـور رئیـس او بـل صـدر اعظـم و!!

مـوږ نېکمرغـه یـو چـې د یـوه مـشر مـور پـه پېښـور کـې پـه حـق ورسـیده، خـو دی د خپـل هېـواد د فتحـې پـه ورکـه پسـې دومـره لېـرې ورک و چـې د جنـازې کـټ پښـه یـې هـم ونشـوای نیولـی!!

یـو بـل جنګیـالي قومانـدان چـې ټـول واک یـې خپـل پکـول تـه را ټـول کـړی و، کلـه یـې چـې پـه اسلام آبـاد کـې پـلار پـه ترافیکـي پېښـه کـې ومـړ، ده یـې د فتحـو پـه هـوس کـې لـه ډېـرې بوختیـا پـه جنـازه او تدفـین کـې برخـه وا نشـوای خیسـتلی!

مـوږ ډېـر نېکمرغـه یـو چـې پـه څـو کالـو کـې مـو یـو شـمېر میلیونـران، بلکـې ملیـاردران شـول، نـه لاس خـوار، نـه پښـه تناکـه، وچ پـه وچ پـه داخـل او خـارج کـې بـې حسـابه، بـې کتابـه پانګـې، جایدادونـه او سـوداګري پـه بـډه ووهلـی شـوای، دومـره بختـور چـې لـه مدرسـو مـو جـنرالان او مارشـالان را وځـي، لا یـې مدرسـه بشـپړه کـړې نـه وي چـې د جـنرال، لـوی درسـتیز او مارشـال نښـې یـې پـر اوږو لګیدلـې وي!!

مـوږ نېکمرغـه یـو چـې د دولـت او حکومـت مـشران لـه دبانـدې د پردیـو پـر ټاکنـو او الوتکـو سـپاره پـه تیـاره را تـه را رسـېږي!

مـوږ نېکمرغـه یـو چـې پـر سر د جانکـیري د بـاز لـه کښېناسـتو مـو ولسـمشران انتخابېدلـی شي!!

دا زمـوږ امتیـاز، غـوراوی او د اللـه تعالـی فضـل و کـرم دی!

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ

فضـل خداوند که میسر شود
خوانده و نا خوانده برابر شود

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر ځمکې لاندې ستورې:
د قلم نوموړکی سپاهي

شهرت ننګيال

نور الدين هنريار لومړی ولسمل صاحب لکه لال په ايرو کې موندلی و، په تهکال کې د ولسمل صاحب کور ته په ننوتو به چې سړی په پوړيو بره وخوت، د افغان مجاهد پراخ دفتر ته به ننووت، هنريار مې لومړی په همدغه دفتر کې وليد.

د افغان مجاهد د پيستېنګ ورځ وه، بېر کاغذونه پر غولي پراته وو، د ولسمل صاحب اعصاب له ستومانۍ نور هم خراب وو، خو د بندار ظرافتونو، د پخوانيو خاطرو، تاريخي کيسو له را سپړلو يې د طنز وزرې له نورو ورځو زياتې غوړېدلې وې، ځکه خو له ټولې ستومانۍ سره د هنريار له شونډو د خندا ځپه نشواى ټولېدلی.

هنريار را سره په داسې بڼه مخامخ شو لکه له مودو مو له يو بل سره پېژندګلوي وي او د پخې اشنايۍ په مزي پېيلي يو.

د افغان مجاهد خطاطي دده پر غاړه وه، حالات ترينګلي، بلکې ګواښمن وو، چا د مجاهد ولس خطاطي ته زړه نشواى کولی او بيا له ولسمل صاحب سره کار کول هم دومره آسانه نه وو.

دلته لومړنی شرط د راز ساتل وو، رازونه او اسرار دې ښايي له ملګريو، کورنۍ او ځان هم پټ ساتلي وای.

هنريار چې د راز ساتلو له ګڼو ازمېښتونو يو په بل پسې بريالی وتلی و، د ولسمل صاحب زړه پرې تکيه او ډاډه و، د ولسمل باور ګټل دومره اسانه نه وو، بايد د رازدارۍ پاخه ثبوتونو ته يې وړاندې کړي وای.

که څه هم ولسمل په ګرانه چاته د رازونو بوخڅه پرانيستلی شواى، خو له هنريار يې نشواى رغېدلی، هنريار دا ټول رازونه خپله سينه کې داسې کولپ ساتل لکه کيلي يې چې سمندر ته غورځولي وي. يوازې د افغان مجاهد، ولسمل او موږ نه، د هر چا راز يې راز باله.

د کتاب، مجلې متن- منځپانګه به يې تر هغې خوندي کړې وه چې له چاپه به نه وه را وتلې. دغسې يې په مستعارو نومو د کتاب او مقالو اصليت او حقيقت په کنايه او اشاره هم له چا سره نشواى شريکولی. زه وايم که خاد او ISI هم تر پلټنو لاندې نيولی وای، ښايي کوم راز يې نه وای ترې تر لاسه کړی.

هنريار د خپل ژوند ګاډی د خپل لاس په هنري ګوتو چلاوه، د خطاطۍ له لارې يې خپله کورنۍ پالله، خپله ماته ګوډه يې د خپل هنر په مټو رغوله.

په صبر او توکل د کبابيانو پنډغالي په کوچنۍ ختېنه جونګړ ډوله مېنه کې مېشت و، خو پخپل هنر يې دغه ختېنه مېنه داسې رنګينه کړې وه چې ماڼۍ او قصرونه نشواى پسې رسېدلی.

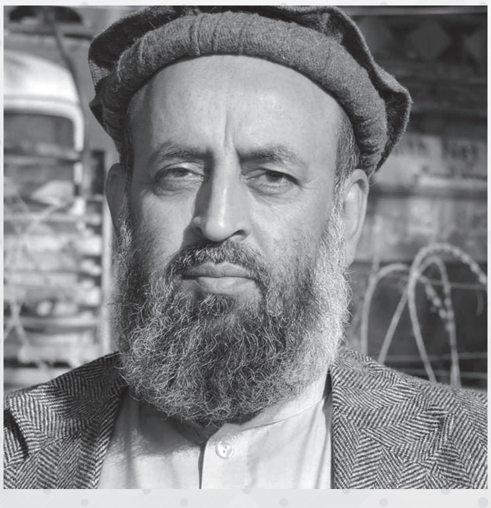

هنريار له چا سره د خطاطۍ يا د پېښورو خبره په کتابت ګوتې نه ماتولې، چنو وهلو ته نشواى ور ګرځېدلی، د خپل هنر بيه يې نشواى ټاکلی.

کله يې هم د کتابت يا خطاطۍ پر بيه خپرې نه دي لګولې، چنې يې نه دي وهلې، د صابر او شاکر انسان په توګه يې د ملګرتيا پاس ساتلی. له لومړني ملاقات يې د خپلې ملګرتيا په خوږو اړولې، په هغسې بڼه او کچه لکه له هر چا سره چې ځان په ملګرتيا اړ ګڼي.

ملګرتيا ده خپل مجبوريت ګرځولی و، د بازار او مارکيټ، ګټې او زيان سودا ته يې نوک نشواى نيولی.

د جهاد په وروستيو کې چې مهاجر، د خدای مېلمانه پر لوېديز، عربو او پاکستان بوج شول، ګام پر ګام يې پر کډوالو د خپلو نعمتونو ورخونه وتړل، د کبابيانو وړوکی پنډغالی يې په بلدوزرو ونړاوه، د هنريار هنري جونګړه يې هم ويجاړه او له خاورو سره برابره کړه.

د لېونی ارمان پوره شو،
په لاره ځي په کاڼو ولي زيارتونه!

هنريار د کچه ګړی پنډغالي ته کډه شو، له سره يې پخپلو هنري ګوتو په پنډغالي کې د دريو جونګړو کورګی آباد، سمسور او رنګين کړ.

د جهادي ځېړنو مرکز له تاسيس سره چې د قلم مجلې خپراوي ته زمينه برابر شوه، هنريار پر مجله سرېېره د مرکز د کتابونو خطاطۍ ته هم اوږه ورکړه.

ډاکتر اعظم چې د مرکز لپاره امکانات برابر کړل، کبابيانو ته څېرمه بيهاري کالونۍ کې يې ورته دفتر ونيو، له هنريار سره مو اړيکه نوره هم مضبوطه شوه.

په لومړي سر کې موږ ټولو رفيع صاحب، غروال، مرحوم توريالي ځاځي شپه په مرکز کې وه، وروسته چې د رفيع صاحب او غروال کورنۍ راغلې، ما او توريالي ځاځي د جره‌ګانو په څېر کلونه په مرکز کې اړولي وو، هنريار په اونۍ دوو کې له کوره په پخ کړيو خوندورو خوړو نازولو.

هنريار په وروستيو کې د ملي اسلامي محاذ په فرهنګي کمېټه کې دنده موندلې وه، د مجاهدينو عبوري حکومت کې ډاکتر اعظم پوهنې وزارت کې مقرر کړ.

کله چې کمپيوټر د خطاطۍ او خطاطانو ټغر ور ټول کړ، هنريار د کمپيوټر نړۍ ته ور ننووت، په لږه موده کې يې په دغه نړۍ کې د خپلې فتحې د توغ په رپولو ځان ته هغسې ځای ومومند چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یـوې مشـهورې پاکسـتانی چاپخونـې پـه دنـده وګومـاره.
هنریـار پـه دغـه چاپخونـه کـې خپـل جوهـر او هـنر دومـره وځـلاوه چـې د یـادې چاپخونـې لـه اړخـه یـې د پېښـور تعلیمـي بـورډ د ازموینـو ځانګـې تـه مخـه وموندلـه، د ټولـې صوبـې د میټرېـک ازموینـې سـوالونه دده پـه ګوتـو کمپـوز کېـدل. هلتـه چـې د پاکسـتان ۲۲ ګرېـډ افسرانـو د ننوتـو مخـه نشـوای موندلـی یـوه افغـان کـډوال د ټولـې صوبـې پـه کچـه د ازموینـو برخلیـک پخپـل لاس کـې اخیسـتی و، کـه هنریـار غوښـتي وای، میلیونـر بـه را وتلـی و، چـې کال کـې یـې یـوه پارچـه هـم اوټ کـړې او سـلو تنـو تـه سـوالونه ښـودلي وای، د هنریـار پـه ژونـد کـې بـه د اقتصـادي ناخوالـو کومـه نښـه نـه وی پاتـې، خـو هنریـار هلتـه هـم پخپـل مضبـوط ایمـان پـه ور سـپارلي امانـت کـې کـوم خیانـت ونکـړ.
پـه ۲۰۰۳ز کـې چـې لـه ولایتـه پېښـور تـه راغلـم، کڅـه ګـړی پنډغالـی د کبابیانـو پـه څېـر پـه بلډوزرو پـر بـل مـخ اړول شـوی و، نـه د جومـات نښـه پاتـې وه، نـه د هدیـرې شـناخته!
د کډوالـو پـه متـو او خوَلـو ابـاد او سمسـور پنډغالـی د اغـزن تـار تـر منځ اواره دښـته ګرځېدلـی و. پـه زړه کـې را وګرځېـدل، هنریـار بـه پـه دویـم ځـلي پنډغالي کـې د خپلې مېنې لـه ویجاړې، څېرتـه کومـه جونګـړه موندلـې وي؟!
وروسـته خبر شـوم چـې هنریـار هېـواد تـه لېږدېدلـی، د ننګرهـار روغتیـا ریاسـت کـې یـې د اداري مدیـر پـه توګـه دنـده موندلـې، ورور مـې ډاکـتر فضـل هـادي چـې ننګرهـار کـې دنـده لرلـه د یـو بـل لـه حـال احـوال خبرولـو، خـو لنـدن تـه د هغـه پـه تلـو مـې بیـا ورسره د اړیکیـو بلـه ذریعـه ونشـوای موندلـی.
میاشـت وړانـدې ډاکـتر فضـل هـادي د هنریـار لـه ناڅاپـي مړینـې خـبر کـړم، دا وخـت نـږدې څلـور میاشـتې دده پـه وفـات اوښـتې وې، یـو وار بیـا مـې پـر ځـان تـو کـړل، لـه دې بلـه بدمرغـي څـه کېدای شي چـې څـوک دې د خپل خـواږه ملګـري پـر مـرګ څلـور میاشـتې پـس خـبر شي، نـه یـې د کـټ پښـه ونیولـی شي، نـه یـې فاتحـه کـې لپـې پورتـه کـړای شي، نـه یـې لـه کورنـی سره د غمـرازی مخـه وموميـ.
اوښـکې او سـاندې سـړی د وجـدان لـه عذابـه ژغورلـی شي؟
وایـي، هنریـار روغ جـوړ و چـې پـه دفـتر کـې د زړه لـه حملـې پـه حـق ورسـېد.
هنریـار سـلګونه ادبي، سـیاسي، دینـي کتابونـه مجلـې پخپلـو هـنري ګوتـو کښـلي او د چـاپ جوګـه ګرځـولي، خـو د بـې ارزی او ناقـدری پـه کرخـت چاپېریـال کـې د قلـم نومورکـی سـپاهي پاتـې شـو.

پایه‌های لرزان

مصطفی عمرزی

تشـبیه پایـه هـای لـرزان، بـی شـباهت بـه پایـه هـای سیسـتم اسـت. منظـور افـراد و اشـخاصی سـت کـه تیـم سیاسـی حکومـت کنونـی را مـی سـازند؛ هرچنـد تظاهـر بـه اراده ی سیاسـی، مسـوولان را بـه نمادگرایـی رسـانه یـی کشـانده، امـا تـلاش هـا بـرای احاطـه ی سیسـتم، شـبیه پایـه هـای لرزانـی سـت کـه سـعی مـی کننـد بـا انبـوه سـازی، از ارتعـاش آن بکاهنـد.
فکـر مـی شـود مشـی نادرسـت حکومتـداران کنونـی، آنـان را هراسـان کـرده، امـا ایـن افـاده بـه ایـن معنـی نیسـت کـه خـود متوجـه چنیـن مسـاله ای شـده انـد. عمومـاً در بـه دنبـال فرصـت، از هیاهـوی رسـانه یـی تـا جهـت کمپایـن هـا، تیمـی کـه روی شـانس هـا، امیـد هـا و فرصـت هـای مـردم پـا گذاشـت، از ایـن نیـز مـی ترسـد کـه پرسـتیژی گروهـی کاهـش یافتـه اسـت کـه بـرای اولیـن بـار در تاریـخ افغانسـتان، منحـصر بـه فـرد، ولـو بـه حـد یـک شـخص، دانسـته مـی شـد.
عوامـل بیـرون حکومـت، چـه در سـطح فشـار هـای تنـازع داخلـی، چـه بـه سـطح تمـاس هـای بیرونـی، متاسـفانه بـه گونـه ای موثـر واقـع نمـی شـوند کـه بـا درک آن هـا، عـدم انعطـاف حکومـت کنونـی، وضعیـت را خـراب تـر نکنـد.
در حالـی کـه صلـح، بـه غایـه ی اصلـی افغـان هـا مبـدل شـده اسـت، صحبـت از آرایـش نظامـی در جـوی کـه طـرف مهـم حمایـت از افغانسـتان یـا امریـکا، بـه تفاهـم رو آورده اسـت، حکومـت را در تنگنـای دیگـری نیـز خـورد خواهـد کـرد کـه بـدون محاسـبه، از حمایـت هـای خارجـی، توقـع دارد.
آن چـه در ایـن میـان بسـیار مهـم مـی باشـد، همسـویی سیاسـت هـای دولـت بـا جامعـه ی جهانـی، بـه ویـژه ایـالات متحـده ی امریکاسـت. ایـن همسـویی بـه حکومتـداران کمـک مـی کنـد، حداقـل بـا وقایـه ی خویـش در برابـر تبعاتـی کـه پـی آمـد هـای صلـح دارنـد، بـه گونـه ای منـزوی نشـود کـه از حـالا آنـان را هراسـان مـی کنـد.
باوجـود نارضایتـی هـا، تیـم حاکـم کنونـی بـا وقـوف از درون مشـکلات، مـی توانـد در حکومتـی سـهم بگیـرد کـه از رهگـذر افـاده ی آن هـا، آن چـه قـرار اسـت در آینـده، برنامـه هـای رفاهـی شـوند، از آسـیب هـای بیشـتر در امـان بماننـد.
ارتعـاش سیاسـی، افـزون بـر رییـس جمهـور در سـطوح مختلـف حکومـت، سرایـت کـرده اسـت؛ هرچنـد اسـتند افـرادی کـه بـا محافظـه کاری، سـعی مـی کننـد از عـوارض منـش سـلیقه یـی کنـار بماننـد، امـا اصرار حکومتـداران کـه روی وفـاداری حسـاس اسـت، بـه گونـه ای باعـث شـده، تعـداد زیادتـری درگیـر سـلایق شـوند.
حساسـیت هـای بـی جـا و بدتـر از همـه غیـر منطقـی در قبـال رویـداد هایـی کـه بـا وزنـه هـا و توجیهـات مختلـف رونمـا مـی شـوند، دولـت را از تعقلـی کـه لازم اسـت، دورتـر مـی کننـد. در چنیـن حـال و هوایـی کـه ارتعـاش سیاسـی، راس حکومـت را دربـر گرفتـه، ایـن نگرانـی را بیشـتر مـی سـازند کـه بـا تـداوم خودشـیفته گـی یـا اصرار بـر بقـا، امکانـات دولتـی، بـه گونـه ای ضایـع شـوند کـه مثـلاً در قبـال پروسـه ی صلـح، سـبوتاژ حکومتـی، نمایـان تـر مـی شـود.
هشـدار و مراقبـت، لازمـه هـای درک عمومـی جامعـه ی افغانـی انـد، زیـرا صـورت حـال تنـازع، روش هـا و فرهنـگ سـازی هـا، ابعـادی دارنـد کـه بایسـته اسـت در میـزان منافـع، دسـت آورد هـا و حیـات مدنـی مـا، نبایـد از چشـم بیافتنـد. بـه ایـن دلیـل، پذیـرش صلـح را بـه معنـی وجـوب شرایـط بهـتر مـی پذیریـم.
شـاید شـماری بـا رفتـار خـاص، بـه ابعـاد موضـوع، توجـه نداشـته باشـند. سـوء رفتـار در افـراد و اشـخاصی دیـده مـی شـود کـه معاضـدت بـا تیـم حاکـم را از کل سیسـتم، مجـزا نمـی کننـد. منطـق مـا ایـن اسـت کـه بایـد بـا اصلاحـات، جلـو کسـانی را بگیریـم کـه دیگـر موثریـت ندارنـد؛ نـه ایـن کـه بـه نـام صلـح، نظامـی را تضعیـف کنیـم کـه بـه سـختی احیـاء شـده اسـت. تـداوم ایـن منطـق، ایجـاب مـی کنـد اصرار کنیـم، پروسـه ی صلـح بـا بدیلـی تـوام شـود کـه افـزون بـر تامیـن امنیـت، نـوع ریفـورم سیاسـی بدیـل مـی شـود.
سـعی کنیـم از ریـزش پایـه هـای لـرزان حکومـت، جلوگیـری کنیـم. ایـن مامـول، بـا بدیـل افـراد و اشـخاص راس، قـوام مـی یابـد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولتي مناصب، نامسلکي افراد او ګومارنې او د خلکو شکايت

لیکوال: ډګروال عبدالاول "بشارت"

زموږ په وطن کې د نورو ستونزو تر څنګ یوه ستره ستونزه د دولت او حکومت په مخ کې همېشه د استخدام یا ګومارنې په وخت کې د خلکو شکایت وي چې ګواکې د ګومارنې په وخت کې اصول او قوانین تر پښو لاندې کېږي او روابط په ضوابطو حاکمیت پیدا کوي، حق حقدار ته نه رسېږي. هغه څوک چې واسطه او وسیله ونه لري، هغوی ته د دولت په دستګاه کې ځای نه پیدا کېږي او...

تر ډېره بریده دا ستونزې په ډېری وزارتخانو کې واقعیت هم لري او د هېوادوالو شکایت پر ځای دی. دولت مو مسوولیت لري چې د ټولنې د وګړیو د حقوقو د خوندیتوب لپاره پدې اړه لازم اقدامات وکړي او داسې یو معیاري سیستم را منځته کړي چې د یادې ستونزې په له منځه وړلو کې کومک وکړي او د خلکو باور د ګومارنې په پروسه بېرته له سره احیاء کړي.

د ګومارنې په اړه د نړیوالو وضعي قوانینو تر څنګ، د الهي امر مصداق او معنا هم ډېر واضح چې الله ﷻ فرمايي:

اِنَّ اللّٰهَ یَاْمُرُوْاکُمْ اَنْ تُؤَدُّواْ الْاَمَانٰاتِ اِلاَ اَهْلِهَا! الایة

خدای ﷻ ټولو مسلمانانو ته امر کوي چې امانات مو اهل ته وسپارئ. امانات او اهل دواړه عامې کلمې دي، هره کلمه یوه عامه او پراخه معنا لري؛ مثلاً:

امانات!

امانت شرعاً هر هغه څه ته ویل کېږي چې تاسې ته د یوه کس لخوا در کړل شوي وي چې خوندي بل کس ته وسپارئ، یعنې د تصرف حق پکې ونه لرئ؛

هغه که جنس وي، که خبره وي، مادي وي، که معنوي، که کوم بل څه وي؛ خو مسوولیت یې د خوندي رسولو در سپارل شوی وي؛

دولتي او حکومتي مناصب، چوکۍ مقام او موقفونه هم ټول د ولس او هېواد امانت دي؛

بیت المال او عامه شتمني او... هم امانات دي، دا ټول به د پورتني آیت شریف له حکم سره سم، خپل اهل ته سپارئ، که چېرته یې اهل ته ونه سپارئ، نو مسوولیت یې د هغه چا په غاړه دی، چا چې د تایید او رد صلاحیت درلود.

په بل حدیث شریف کې داسې راځي:

اِذَا وُصِّلَ الْاَمْرُ اِلٰی غَیْرِ اَهْلِهٖ فَاَنْتَظِرِ السَّاعَةَ (الحدیث).

که چېرته یو امر، یا یو کار، یا یو منصب او مقام داسې کس ته وسپارل شو چې اهلیت یې نه درلود، نو د قیامت په تمه و اوسئ!

مفسرین د قیامت د تمې دوه رقمه تفسیر لیکي، یا خو دا ده چې پدې کار سره خدای ﷻ دومره ناراضه کېږي چې نور باید دا نړۍ رنګه کړي او یا هدف دادی چې خپله به دغه کار چې نا اهله ته سپارل شوی، قیامت به پرې راشي، یعنې تخریب به شي، رنګ او منهدم به شي، ښه مطلوبه نتیجه به ورنکړي او...

اوس دلته د کار اهلکار ته سپارلو په فلسفه کې ځینې خلک فکر کوي چې دلته د «اهل» مطلب او مفهوم تنها استعداد، علمیت او وړتیا ده، پداسې حال کې چې وړتیا او استعداد، اهلیت نه! بلکې د اهلیت له فکتورونو یا رکنونو څخه یو رکن دی چې د اهلیت ارکان پرې بشپړ کېږي.

په اهلیت کې د استعداد او وړتیا تر څنګ تعهد، سپېڅلتیا، ژمنتیا، منزه وجدان، پاکوالی، احساس، عاطفه امانتداري په کار بشپړ تسلط، بلدتیا، ښه سابقه او نور زیات فکتورونه هم شامل دي چې د اهلیت بشپړتیا تضمینوي.

دا چې په افغانستان کې ډیموکراسۍ بېخي نوی پل اخیستی دی، جمهوریت هم نوی د تجربې په حال کی دی، ملي وحدت هم د معاصر او لرغوني تاریخ هم د بل هر دور او زمان په نسبت په تېرو اتلسو کلونو کې ډېر د پلي کېدنې او تجربه کېدنې په حالت کې دی. انساني او بشري طبقاتي وېشونه او دودیز قبیلوي او قومي تشکیلونه هم لزوماً په ډیموکراتیکو او بشري حرکتونو اوښتي دي. په هېواد کې مو جګړه هم په شدت سره روانه ده او هره ورځ مو هېوادوال قرباني ورکوي، نو ددې هر ډول پدیدو، ستونزو او مشکلاتو د امتحانېدلو او ازمايښت په صورت کې اوس افغانستان دومره امکانات نه لري چې د ګومارنې پر وخت د یو کادر او مدیر د اهلیت ټول رکنونه همزمان امتحان کړي. بس د شرایطو له تقاضا سره سم چې لږ فیټ او برابر شو او ځینې ارکان په یوه کاندید کې موجود شو، بس هماغه سم او وړ کادر دی.

دا ستونزې په مرور د زمان سره کرار کرار حلېږي، ځوانان مو اوسمهال سخت زیات د ویښېدلو، تعالي او ترقي په حال کې دي.

که چېرته مو د هېواد اوسنی وضعیت منفي خوا ته تغیر ونکړي او همدغسې مخ په وده او پراختیا روان وي. ډېر ژر به یو وخت داسې راشي چې د افغانستان ۹۰ سلنه مامورین به ټول بلا استثناء د اهلیت ټول رکنونه په ځان کې همزمان ولري او په ټولو معیارونو به برابر استخدام ولرو .

اوسني مجبوریتونه، محدودیتونه، شرایط او حالات باید ټول درک کړو او له خپل دولت سره د شکایت په عوض، د فساد په ضد په مبارزه کې همکار و اوسو.

وطن مو له یوه ستر بحران سره د مخ کېدلو په حال کې دی، له یوې خوا د سولې او روغې جوړې خبرې ګرندۍ او امېدونه زیات شوي دي. له بلې خوا ځینې کړۍ د سولې ددې ملي پروسې د سبوتاژ هڅه کوي او غواړي له درغلیو په ډکو ټاکنو د خپل نامشروع اقتدار لمن وغځوي او له بلې خوا جګړې شدت موندلی او هره لحظه مو له بې ګناه هېوادوالو قرباني اخلي.

ولس په یوه مبهم حالت کې قرار لري، اوس د هېواد ځوانانو ته یو څه کول پکار دي!

یوه اندېښنه چې بېړنی ځواب غواړي:

وطن له ډېر بد وضعیت څخه تېرېږي، د وطن رښتیني خلک څه نشي کولای، څکه تش لاس دي او هېڅ نوعه اجرائیوي صلاحیت نه لري او نه څوک ورته غوږ نیسي. بد خلک د نظام په رګ رګ کې لکه ماران ور ننوتي، ټول واک او صلاحیتونه، مادي او معنوي امکانات له دوی سره دي، که یې په خلاف غږ پورته کوي غږ دې په مرګ او تهدید در خفه کوي، که نه یې پورته کوې سرې ځورېږي او متضرر کېږي. د سر سرې د کار سرې یو یو مستقیماً په نښه کېږي، وژل کېږي او قاتل یې هم معلوم نه دی. نه چارواکي او حاکمان وطن ته صادق دي، نه سیاسي مخالفین، نه طالب، نه ګاونډیان او نه هم نړیواله ټولنه. یوه ډله دوه پاسپورټه له خارجه را تورید شوي، سره خوله ماشومان چې نه زموږ په کلتور او فرهنګ بلد دي او نه د هېواد په جغرافیه او اراضي خبر دي، د وطن د سرمایې په چور او تالان پسې لګیا دي.

بله ډله د واک او اقتدار د تر لاسه کولو لپاره ولس ته هر نوع دوکه او فرېب ورکوي، بله ډله د مرګونو قباله په لاس د سر سړي لټوي. یوازنۍ هیله مو ځوانان دي، یو څه عاجل اقدام کول پکار دي، که نه ټول لکه پسونه د قصاب په غولي ولاړ یو. ددې وطن نجات پر موږ ټولو فرض عین دی.

دا وطن ددې څو محدودو او معدودو خلکو نه دی، راځئ! ددې وطن د اصلي مالکینو په توګه هم حکومت، هم طالب، هم امریکا او هم ګاونډي ته په زغرده ووایو، په وطن او ارزښتونو مو معامله راته د منلو وړ نه ده! او موږ هېچاته اجازه نه ورکوو چې زموږ په برخلیک تر دې اضافه لوبې وکړي.

زموږ لپاره ژوند مهم دی او ژوند په سوله کې دی، زما غریب او مظلوم ولس د سولې د راتګ لپاره سرې او زرغونې کرښې نه لري، موږ د جګړې توقف د یوه عام اوربند په ترڅ کې غواړو او بس...

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قلم ګیله؟

جبران جبرائیلي

زه چې کله هم د افغانستان په دې غیر یقیني او مجهول حالت د یو څه لیکلو تابعه وګرځم او قلم ته ګوتې ور وړم، نو قلم رانه پوښتنه کوي، ته دا لیکل د چا لپاره کوې؟!

کله کله خو رانه داسې نا اشنا پوښتنې کوي چې زه هم ورته ګوته په غاښ شم، ته ولې د یو داسې قوم لپاره لیکل کوې چې ټول عمر یې په وینو کې مزل کړی؟! وینې څښي، وینې تویوي، په وینو کې لامبي، په وینو کې را لوی شوی او په وینو کې مري، خو تر اوسه لا د دوست او دښمن بېلتون نشي کولی؟!!

دوی خو د خپل کور او وطن په ویجاړولو کې لوړ مقامونه لري، په ورور وژنه کې مډالونه اخلي، په غلامۍ نه شرمېږي، تل د بل چا په دروازه کې ولاړ وي، د قسمت فیصلې یې غلیمان کوي، په جنازو او پرې شویو اندامونو یې د چا وېښته قدرې هم نه خوځېږي.

دا خوران خو پخپل کور کې بې واکه او بې کوره دي، د دوی وینه خو له اوبو نه هم ارزانه ده، له وطن نه په فرار فخر او خیراتونه کوي، خو ته بیا هم ددې ناولو، بدمخیو، پردي‌پالو او دبرې‌مارو په خاطر ما بار بار سکوندې، ولې؟!!

دوی خو د فارمي چرګوړیو په څېر حلالېږي، خو له خولې آخ قدرې هم نه باسي.

د کونډو او یتیمانو په لښکرو یې زړونه هم نه سوځي، له خدایه هم نه ډارېږي، په مجلسونو او محفلونو کې د فرعون استازولي کوي، د قیامت او اخرت خیالونه یې له سره وتلي دي، د ورور د مرۍ پرې کولو په وخت هم د الله اکبر ناره وهي، د زرګونو انسانانو قاتلانو ته قهرمانان وایي، د خپلو خوېندو-مېندو په لیلام شویو عزتونو غوږ هم نه ګروي!!

د کافر په دوستۍ من- من غوښې اخلي، د انسان او مسلمان په بې‌عزتۍ کې خپل عزت لټوي، تل پردیو ډولونو ته نخېږي، د پردیو قصیدې وایي، د ځمکې خدایانو ته سجدې کوي، قاضیان یې د رشوت په خاطر په خلکو لنګې غواګانې خرڅوي، امامان یې په جوماتونو کې بې تنخوا الله اکبر هم نه وایي...

خو ته بیا هم غواړې د داسې بې ننګو او بې غیرتو لپاره پر ما د کاغذونو مخونه تور کړې!!!

ګوره! دوی ته غلا، رشوت، غصب او بې‌حیایي د مچ وزر هم نه ښکاري، په دې کارونو دوی ځانته ښاغلي وایي! حرام، ناروا، بې ایماني او د خلکو تېر ویستلو ته هنر وایي!!

شرابو، زناګانو او فضول خرڅۍ ته د ازاد خیالۍ نوم ورکوي، د خپل شهرت لپاره عمرې او حجونه کوي، غریب ته لاس ورکول خپل توهین ګڼي، په ودونو کې ډالرې شیندي، خو د هوټل مخې ته ناستو سرتورو ته پدر لعنت او فاحشه وایي...

له خپل کلتوره ناخبره دي، خلکو ته یې اسلام رسولی، خو خلک اوس هم د دوی په مسلمانۍ شکمن دي!!

د خپل سیند او ویالې اوبه ورته مُضر صحت ښکاري، د خارجي اوبو بوتلونه له ځان سره ګرځوي!!!

ګوره جبرانه! زه ددې بې‌غیرته قوم لپاره خپل ضمیر او وجدان د جوارۍ په پړ نه بړدم، د دوی خو اتحاد او اتفاق ته ملا ماته ده په لوی لاس یې پر ځان ښاماران حاکمان کړي، له ګاونډیانو سره د دوی د سیالۍ جذبه صفر ده.

معادنونه یې غله او شوکماران استخراجوي، بازارونه یې له سوالګرو ډک دي، د بچیانو د جسدونو پر ځای یې په تابوتونو کې تیرې خاورو ته سپارل کېږي، خو دوی د بامیانو د بُتانو په څېر هېڅ هم نه وایي...

وطن یې په نړۍ کې لومړۍ درجه فاسد ملک دی، پلازمېنه یې د لسو ککړو هېوادونو د پلازمېنو په سر کې راځي، په جاسوسۍ افتخار کوي، واکداران یې د دوو خرو اوربشې هم نشي بېلولی، مقام او څوکۍ یې په ډالرو پلرول کېږي، د بلند منزلو په ځغل کې یو له بله مخکې کېږي، په پردیو ملکونو کې د سپیو په وینځلو نه شرمېږي، خو د خپل کور د مخې په صفایي ورته ځان سپک ښکاري...

جبرانه! سر خلاص کړه! د خارجیانو سپي بد بوی، غل او پوډري پېژني، خو دا سرکوزي یې په رڼو سترګو په هر څه سترګې پټوي، دوی د نیکونو په کارنامو فخر کوي، خو د خپلې بې‌غیرتۍ ښکرونه نه ویني. په جلسو کې بړ بړ غړېږي، خو له نابلل شویو مېلمنو نه خپل موټر هم نشي مخکې کولی... افسوس چې ته اوس هم ما ددې بې‌ننګو لپاره کاروې!!

دوی خو په ځان‌وژنه کې نړۍوال شهرت لري! هدیرې، مکتبونه، مدرسې او د خدای کورونه سوځوي، د کار سرونه پرېکوي، د برېښنا لینونه پرېکوي، تیاره خوروي، د مدرسو او ښوونځیو دروازې تړي، هر څه ویجاړوي، له مړګونو خوندونه اخلي، دا د فیل په غوږ کې ویده خلک په دې نه ارزي چې ته ورته په زخمې زړه او زخمي ګوتو څه ولیکې!

پخوا دنیا د غوایي پر ښکر ولاړه وه، اوس دوی دنیا پخپلو ښکرونو ولاړه ګوري. دوی خو په رښتیا ویلو د خلکو ژبې پرېکوي، حق لیکونکي قلمونه ماتوي، د خپل ځان د بقا په خاطر د ککریو په پرېکولو بوخت دي، ملایان یې د حج او زکات مسئلې بیانوي، د مسلمانانو په بې ګناه وژلو یې خوله په انبور هم نه خلاصېږي، څارنوالانو یې د چور شپېلۍ وهلې ده، مانۍ مېشتي یې د معتادینو له علاجه ناعلاجه دي...

ګوره زما ذکر په قرآن‌کریم کې شوی، خو دوی قرآنونه په تاخچو کې ساتي، دوی زما په قدر نه پوهېږي، پرېږده چې دوی له بې شمېره ښځو د حرامو پیسو له ګڼلو او ضدِ مرمۍ موټرو نه خوندونه واخلي!!

د دوی اصلاح ګرانه ده، هسې ځان مه ستړی کوه، دلته د پردې تر شا ډېرې بلا کیسې پرتې دي!

ګوره زه او ته د شپږو لسیزو ملګري یو، که دې خاورې بیا نوی (امان، غزنوي، هوتکي او احمد خان وزیر.اوه)، نو بیا در سره شپه او ورځ د کاغذونو مخونه توروم، حق وایم، حق لیکم او د حق لپاره هرې قربانۍ ته حاضر یم!

ګوره! زه نه په غارونو ننوځم، نه له وطنه تښتم او نه د چا باداري منم، دا یو بیت زما له خوا دې غم‌ځپلي ولس ته ولیکه چې په نن، پرون او سبا یې سر خلاص شي:

د حالاتو د توندۍ خبرې څه دي
یو تناکه ده یو چوي بله را خېژي

پراډاکس

اسد دانش

پوهېږئ! غازي امان الله خان ولې هېواد پرېښود؟!!

ولسونه یې مخې ته راغلل، ورته وې ویل، اې زموږ ګرانه پاچا! موږ چاته پرېږدې؟ ولې رانه ځې؟!

موږ ټول در سره یو، موږ به دا غله او ورسره ټول مله را و پرځوو، وبه یې شړو، وبه یې وژنو! خو ته مه ځه!

پوهېږئ! همایوني ذات څه ورته وویل؟!

هغه ورته وویل: زه نه غواړم زما نېک زامن، زما بد زامن ووژني، زه نه غواړم پدې وطن کې نوره وینه تویه شي...

اوس به را شو دې ته چې زموږ مفکرِ نمبر دو(!) هم غواړي چې د امان فصلِ ناتمام بشپړ او اماني فکر له سره ورغوي، د اماني فکر رغوونکي ډېر کړي!

ښه څه دا کار به وکړي، خو دی چې خپله د اماني فکر پلوی ندی دا به څنګه کړي؟!!

اعلیحضرت غازي امان الله خان خو ان خپلو دښمنانو وطنوالو ته زامن ویل (بد زامن) او د هغوی وژنګ یې نه غوښت! خو مفکر نمبر دو لګیا دی هره ورځ د سولې کیسه سبوتاژ کوي، چېلکونه ور اچوي، د امریکې په کانګرېس کې یې لابي‌ګرۍ پیل کړې چې تر سولې ټاکنې اړینې او د افغان ولس لومړیتوب دی!

زه د جانان له غمه مرم ته د خپل ځان له غمه
زاهده ستا ثواب زما ګناه ته چرته رسي

(له فېسبوک څخه)

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاندار جشن

د هېواد د خپلواکۍ د سلمي کليزې نه څو مياشتې مخکې د افغانستان دولت څو ځلې اعلانونه وکړل، چې سږکال به د هېواد د استقلال ورځ په خورا شاندارو مراسمو نمانځي. د همدې موخې لپاره يې دا هم اعلان کړه، چې د دې چارې لپاره يې په سوونو ميليونه افغانۍ ځانګړې کړې. د يادې خبرې په اوربدو سره ځينو ويل، چې د يوه بېوزله هېواد لپاره، چې خلک يې له لوږې مري، دومره ډېرې پيسې لګول، مناسب کار نه دی، خو ډېرو افغانانو دا استدلال کاوه، چې اوسني سياسي وضعيت ته په کتو او د سلو کلونو په پوره کېدو دا ښه ده، چې د خپلواکۍ ورځ په شانداره توګه ونمانځل شي. د دوهمې ډلې انګېرنه همدا وه، چې له دې سره به د هېواد د داخلي او بهرنيو دښمنانو زړونه وچوي او هم به امريکايانو ته دا جوته شي، چې افغان ملت يو خپلواک او ازادي خوښوونکی ملت دی.

د شانداره جشن د بيا بيا تکرار سره هر يوه دا فکر کاوه، چې د کابل ښار به له رنګه بيرغونو ډک، پر هر سړک به ګروپونه راځړېدلي او د غازي امان الله خان ستر انځورونه به په څلور لاريو کې ولاړ او ټول ښار به ترانو پر سر راخيستی وي.

خلکو همدې ورځې ته سترګې څلور کړې وې، دا سمه ده، چې يوه ورځ مخکې ترې د واده په يوه هوټل کې ناوړه پېښه وشوه، خو دا پېښه کله هم دا توجيه کولای نه شي، چې ګواکې جشن د همدې له امله پيکه شو. د شانداره جشن ټوله خواري په همدې کې راټوله شوې وه، چې د ښار پر څو محدودو سړکونو دې بيرغونه وي او د شپې له خوا دې پر درې څلورو جادو رنګه ګروپونه د ونو لاندې اېښودل شوي وي.

وايي چې (په اخوند ښوروا هم ډېره ده)، د هېواد د امنيتي حالاتو ته په کتو دا هم ستر کار و، چې د نورو کلونو په پرتله په کې حکومت فعال ښکاره کېده، د نړۍ په څو هېوادونو کې د شپې له خوا د افغانستان ملي بيرغ وښودل شو، خو هغو مادي امکاناتو ته چې حکومت ورته ټاکلي و، که وکتل شي، نو دا له ورايه ښکاري، چې په تېر جشن کې هغو چارواکيو، چې لګښتونه يې په لاس کې وو، پوره غبن او بې کفايتي تر سره شوې ده. دغو خلکو په خورا چالاکۍ داسې کار کړی و، چې نه سيخ وسوځي او نه کباب. د دې خبرې د ثبوت لپاره به همدا بس وي، چې د خپلواکۍ د يوه کليپ لپاره مې داسې يو ځای په کار و، چې هورې ډېر ملي بيرغونه وي، خو دربغه ما په ټول ښار کې داسې يو ځای ونه موند. لنډه دا هغه شپه هم راورسېده، چې د خپلواکۍ شاندار جشن يوازې د دارالامان ماڼۍ په پرانيستونکې غونډه کې په کې خلاصه شي. ماڼۍ په رښتيا هم ښه ښکاره کېده، د استاذ اولمير ترانو ستر کيف کاوه، خو ورسره د پسات بېلګې هم جوختې رواني وې. د ولسمشر په راتګ سره يو ډله چاپلوسان د اوږده واټن په تګ سره رېورس روان و. يو کس، چې اوږد بوم (د غږ ثبتولو اله) ورسره وه، په شا روان او له کمرې نه يې د هغه څېره پناه کړې وه. د حيرانۍ ځای دا و، چې هغه ته چا هم ونه ويل، چې له دې کاره دې موخه څه ده؟! دا اله خو هغه وخت پکارېږي، چې څوک خبرې کوي، حال دا چې هغه يوازې مزل کاوه او تا ورته خولې ته نيولې ده؟! قاري صيب ته دې هم خدای خير ورکړي، په تلاوت کې يې داسې عجيب او غريب انداز خپل کړ، لکه حواس يې چې له لاسه ورکړي وي. د غونډې په يوې برخې کې د مستند فلم په نامه يو څه پيل شول. فلم څه د چارواکيو هغه عکسونه وو، چې شپه او ورځ يې په فيسبوک کې خلکويني. که چېرته چاپلوسان او بې هنره خلک نه وای، نو په دومره موده کې په غازي امان الله خان يو ښکلی تاريخي مستند فلم جوړېدای شو. خو پوښتنه دا ده، چې دا کار ولې ونه شو؟ ځواب يې دا دی، چې دلته له اولسمشر نه داسې خلک راتاو دي، چې يا خو په پسات کې ککړ دي او يا هم هنري وړتيا او استعداد نه لري. که داسې نه وای، لږ تر لږه به خو يې ولسمشر ته دا مشوره ورکړې وای، چې داسې چارې څوک کولای شي؟! يوې اداري چې په څلوېښتو کلونو کې د پنځو دقيقو يو تلوېزوني کليپ نه وي جوړ کړی، هغوی به د هنري او مستند فلم په جوړولو څنګه پوه شي. که موږ ووايو، چې د فرهنګي سلاکارانو کمی دی، نو دا خو څګه سمه نه ده، چې سلاکاران خو د ننګرهار د ګلپيانو غونډې خورا ډېر دي.

يو څه هغه وخت عالي کېدای شي، چې کوونکي يې پاک، په کار پوه او په هېواد مين خلک وي. که حکومت د پنځه سوه پر ځای زر ميليونه افغانۍ هم ولګوي، تر هغې چې غله، چاپلوس او بې هنره کدرونه له ځانه لرې نه کړي، نو هېڅ شی به يې هم شاندار نه شي. افسوس دې وي، د هغه خلکو پر حال، چې په پوره بېوجدانۍ يې ځانونه په ځايونو کې ټومبلي، خو په عمل کې بيا خپله وړتيا نه شي جوتولای. همدا ډلې دي، چې کلونه کلونه يې پر ارزښتونو ملنډې ووهلې او لا تر اوسه يې په پوره سپين سترګۍ پر هغه څه منګولې خښې کړي، چې دوی يې وړ نه دي!!

له فيسبوک څخه

د مفکر باچا ملګريو ته ديني مشوره!
يَأَيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لا تَفعَلُونَ.
مفسرين د لوړ مبارک آيت په تفسير کې فرمايي:
په درواغو د هغه څه ژمنې مه کوئ چې نه يې شئ تر سره کولی، يا يې د تر سره کولو مخه نه وينئ، يا ګرد سره تر سره کېدلی نشي!
مانا د درواغو وعدې مه کوئ!
هغه څه مه وايئ چې خپله پرې عمل نه کوئ، له نورو هغه څه مه غواړئ چې خپله يې نه تر سره کوئ!
اسلام د عمل دين دی، بلکې اسلام سراسر عمل دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

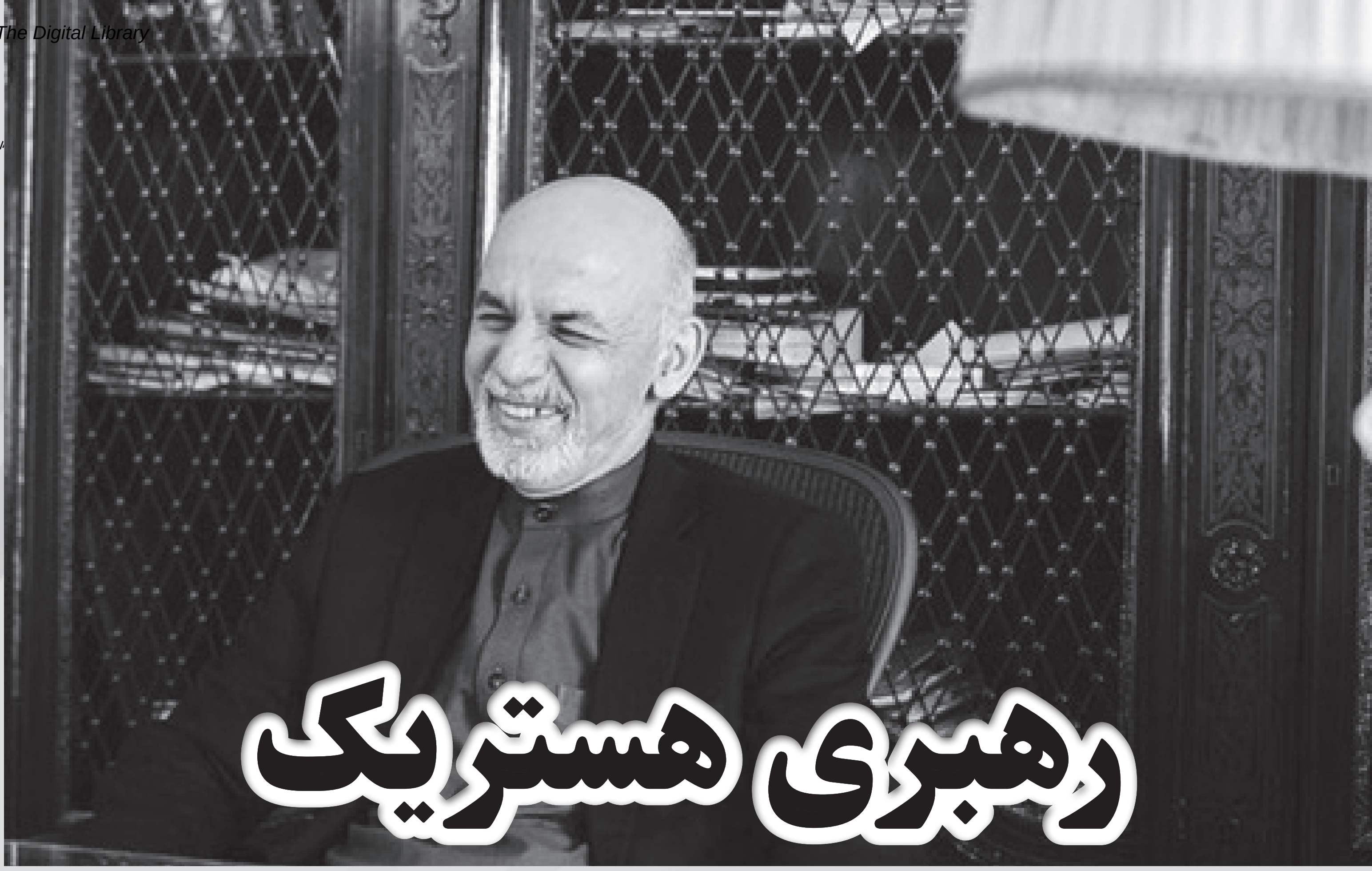

رهبری هستریک

مصطفی عمرزی

سخنرانی ها، فلم ها و تصاویر زیاد دکتور غنی را دیده ایم. او در اکثر آن ها، به عنوان شخص عصبی مزاج، پرخاشگر و تندخو به نظر می رسد. بخشی از این کنش های رییس جمهور، اگر بهِ اثر برداشت او از مسایل است، اما اکثراً ناشی از طبیعت او می باشد. دکتور غنی، قبل از این که در زمینهِ ی حاکمیت حامد کرزی شناخته شود، اصلاً محسوس نبود.

داستان ها و بالاخره روایت هایی از شیوه ی برخود مردی که به اصطلاح تر و خشک را می سوزاند، از اوانی که دکتور غنی در رده های دولتی ظاهر شد، میان همه تبادل می شدند.

وزارت مالیه و ریاست پوهنتون کابل، دو نهادی اند که از کارکرد های دکتور غنی، بیشتر به یاد می مانند؛ هرچند در پوهنتون کابل، مدت زیادی نماند، اما کارنامه ی او در وزارت مالیه، تعداد زیادی را آزرده ساخت. عموماً عصبانیت بی حد دکتور غنی که به اثر درگیری او با بیماری سرطان به وجود آمده، باوجود تداوی، اثرات زیادی بر سلامت جسمی او گذاشته است. افزون براین، مقام تفکر دوم که به گونه ی رسانه یی، همه را غافلگیر ساخت، او را به شخصیتی مبدل می کند تا از هر دو رهگذر، انعطاف نداشته باشد.

اعتماد به نفس بیش از حد که گویا پدیده ی «ابرنخبه» واقع شده است، بسیاری را از تنقیدی حذر داد که بایسته بود دریغ نمی کردند؛ هرچند واکنش دکتور غنی به انتقادات، از مهارت هایی بهره می برد که او را قادر ساخته اند در جو تبلیغاتی، مسایل را منحرف کنند. مثلاً در جواب خبرنگاری که گفته بود قدرت را انحصار کرده است، با نمایش طول و تفصیل دولتی و کمیسیون ها، وانمود می کند که در چنین ساختاری که صدها تن در راس قرار دارند، ادعای انحصار مخالفان، نادرست است.

یکی از اقارب من (مرحوم داکتر لیث نوابی) که بی هیچ شائبه ای از زمانی که دکتور غنی در دومین انتخابات ریاست جمهوری با حامد کرزی، پس از داکتر بشر دوست، کم آورد با او همکاری کرده بود و متاسفانه پس از رسیدن متفکر دوم به قدرت، در جمع صد ها تن نخبه گانی که در تیم تحول و تداوم با دکتور غنی، صادقانه کمک کرده بودند، در نخست توهین و بعد طرد می شوند، خاطراتی نقل کرده است که روایت های تاسفبار از شخصیت دکتور غنی بودند.

تا زمانی که اشتباهات فاحش دکتور غنی، مستند نشده بودند، کتمان مشکلات جسمی، روانی و صحی وی، مردم را در ابهام می گذاشت، اما قایل شدن به شرک که در مراسم عاشورا، امام حسین را منسوب به الله کرد و ردیفی از اشتباهات گفتاری که بیشتر جنبه ی مذهبی داشتند، او را به انعطاف اجباری می کشانند. چنان چه آوردم، اعتماد به نفس کاذب، دکتور غنی را در جایی قرار داده بود و می دهد که هیچ کسی را برتر از خودش نمی داند.

اعترافات جان کری، وزیر خارجه ی پیشین ایالات متحده ی امریکا، مبنی بر این که دکتور غنی، تجربه ی سیاسی نداشت، حقیقتِ تلخ دیگری بود که بسیاری از حامیان او بعداً دریافتند. در چنین اوضاع و زمینه هایی، دکتور غنی با خاصیت هیستریک، به فراز و فرود جامعه ی افغانی رو آورد و بدتر از همه، به گونه ای عمل کرد که گویا نیازی به تجربه ندارد.

تلاش کنونی رییس دولت که با تمام توان سعی می کند پروسه ی صلح را مُختل کند، جزو گمان هایی بود که بعضی می کردند. عدمِ برداشت تنقیدات و مخالفت هایی که اکثراً موجه اند، رُخ ناراحت کننده ی دیگری ست که دکتور غنی با اغماض به حامیان داخلی، به خصوص قشر تحصیل کرده، با تعیینات افراد گمنام و خارج زده که با منطق زبان انگلیسی، در جامعه ای تحمیل می شوند که اگر استثناآت را کنار بگذاریم، 99 درصد مردم ما در مسایل روزمره ی زنده گی، هیچ نیازی به زبان انگلیسی ندارند.

اوج حالت هیستریک دکتور غنی با افزایش صدای او واقع می شود. احساساتی شدن از این منظر، اگر جاذبه ی موقتی ایجاد کند، ثبت و انعکاس رسانه یی آن، به همان میزان تخریش کننده است؛ چه حالت هیستریک، مانع تعقل و خوداری های مورد نیاز می شود.

حکومت وحدت ملی که ابتکار دکتور غنی بود، از همان آغاز برای چیز فهمان پیام داد که متاسفانه این مرد محترم و تحصیل کرده، در ساحه ای وارد شده است که با ظرفیت ها، گذشته و تجربیات او، مصداق کسانی قرار می گرفت که از آغاز انتقادات بر وی، اذعان می کردند گذشته ی کاری او در محدوده های کوچک و بسته ی سیستم غربی که عاری از بوروکراسی های جهان سوم اند، او را از درک دغدغه های عاجز می ساخت که در کشور ما، نیازمند احاطه به تمام نزاکت های اجتماعی، فرهنگی و سیاسی است.

تشنجات هیستریک شخصیت دکتور غنی، حالا به همه جای حکومت، سرایت کرده است. آن چه هنوز امید های ما را از او قطع نکرده اند، تقاضای وسعت نظر به مسایل مهم کشور می باشد. تذکرات به جای او که یک هفته پس از کمک های خارجی، سقوط می کنیم یا استقلالیت سیاسی و اقتصادی، لازم و ملزوم اند، عبارت از دشواری هایی ست که در چهل سال بحران، به ملت افغان تفهیم می کنند تحلیل پیچیده گی های روابط با جهان، به میزان تنوع آن، کشور ما را درگیر می کند. بنابراین، بهتر است با حذر از روش های خودکامه که منافع مملکت و مردم را تهدید می کنند، به عنوان کسی که فرصت یافته بود و روزی باید برود، به جریانی کمک کند که به نام پروسه ی صلح در برابر ما قرار دارد.

برخورد های هیستریک در برابر منافع مردم که بیش از همه منافع شخصی را لحاظ می کند، ما را وار فاز دیگر بحران خواهد کرد که در هیچ کجایش، فرصت های از دست رفته ی جامعه ی جهانی وجود ندارند.

تداوم هیستریک حاکمیت در فضایی که از جغرافیای آن کاسته می شود، چه نوع حکومتی را برجا می گذارد؟ ما در 18 سال حضور جامعه ی جهانی، حتی به حداقل خودکفایی نرسیده ایم؛ اگر درگیر تنازع پس از جامعه ی جهانی شویم، با حاکمیتی تنها می مانیم که ولو دومین متفکر دنیا را داشته باشد، اما شبیه حکومت هایی می شود که تنظیم ها در جنگ های داخلی در چهار گوشته ی کشور، درست کرده بودند.

شرح تصویر:

به باور مردم، دکتور غنی حتی یک عکس هم ندارد که او را در حالت طبیعی نشان دهد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تور او سپین صنعت

اروابناد استاد عبدالجلیل وجدي

په تېر پسې...

د سراج الاخبار په دغه ګڼه کې له کورنیو او بهرنیو خبرونو سربېره د مولوي عبدالروف تمهیدي سرمقاله، د مولوي محمد سرور خان واصف یوه قصیده او ځینې نور مطالب راغلي دي.
له بده مرغه د سراج الاخبار لومړنۍ ګڼه وروستۍ ګڼه هم شوه. دا ګڼه د وخت د مستبد حکومت له خوا تر سختي ځارنې او کنټرول لاندې راغله، لکه چې ویل کېدل د هند برېتانوي حکومت د هغې له خپرېدو سره موافق نه و، ځکه یې د سراج الاخبار افغانستان د نورو ګڼو د خپرېدو مخه ونیوله. که څه هم د دغه اخبار پېشنهاد د امیر حبیب الله خان د صدراعظم سردار عبدالقدوس خان له خوا منظوره شوې ده، خو شرایط داسې وو چې د وخت مستبدو واکمنانو او انګریزانو د دغسې یو اخبار وجود نه شوی زغملای.
ددې تر مخې لاندې پټ پټ حرکتونه محسوسېدل، مګر یې کاوه چې یو اخبار به دغه حرکتونه ګړندي کړي او ځمکې د مخ توپان ورڅخه جوړولی شي.
د سراج الاخبار افغانستان په بندېدو سره د راج الاخبار افغانستان انجمن تر ځمکې لاندې حرکتونه سره ملګري شو، ځکه خو د دغه انجمن او اخبار یو مهم کار کوونکی مولوي محمد سرور واصف کندهاری د وطن د مشروطه غوښتونکیو د لومړني نهضت په راس کې ودرېد. او د اخبار د چلوونکي او د انجمن د مشر مولوي عبدالروف خان د دوو زامنو څخه د سبا ورځې ښه انقلابیون جوړ شول چې په امانیه دوره کې مهمې دندې ور وسپارل شوې.
د سراج الاخبار افغانستان د بندېدو څخه وروسته چې کومه تیاره شروع شوې وه، هغه د سراج الاخبار افغاني د جریدې په رایستلو سره له منځه لاړله.
محمود طرزي چې د سراج الاخبار افغانیه په تاسیسولو سره یې په افغانستان کې د عصري ژورنالیزم بنسټ ایښی دی، د افغاني ژورنالیزم پلار بلل شوی دی. دی د غلام محمد طرزي زوی دی چې هغه په خپله هم ډېر لوی عالم ، لیکوال او شاعر و.
د ژورنالیزم له نظره متبارز شخصیت هغه څوک وي چې یا یې په خپله لویې پېښې را پیدا کړې وي او یا خو د لویو پېښو په بهیر کې لاهو شوی وي. محمود طرزي د همدغسې یوه شخصیت خاوند و، هم یې د لویو پېښو څپې را ولاړې کړې دي او هم د پېښو سېلاب دی په مخه کړی دی.
محمود طرزي یوې عالمي مبارزې او په عین حال کې یوې لالهانده کورنۍ ته منسوب و. دې دواړو خصوصیاتو نړۍ د محمود طرزي په مخکې یو غوړېدلی کتاب وګرځوله. حقیقت دا دی چې جهاد او مهاجرت ډېر برکتونه لري چې یوازې د برخې خاوندان ورڅخه ښه ګټه اخیستلای شي.
نامتو شاعر او عارف مولانا جلال الدین بلخي رومي او علامه سید جمال الدین افغاني هم له هغو مهاجرینو او مبارزینو څخه وو. چې د ښکاره او پټو عالمان ډېر شیان یې د سر په سترګو او د بصیرت په لېمو وکتل او ډېر مهم حقایق ورته کشف شول.
مبارزې او مهارجرتونو محمود طرزي داسې د پوهې، فکر او نظر بصیرت او ابتکاري عمل خاوند وګرځاوه. پوهاند حبیبي د محمود طرزي د ظهور ځینې عوامل شرح شوي او لیکي.
په لومړي ګام کې د کورني چاپېریال تر اغېزې لاندې محمد په انګلیسي ضد روحیې سره را لوی شو. کورنۍ یې د همدغې هېواد پالونکي روحیې په لرلو سره په ژوند کې نادودو او ستونزو د زغملو جوګه شوه. خپله محمود هم د ژوند تر پایه په انګلیسي ضد سیاست کې را ولاړ پاتې شو او کله یې هم خپل دغه موډل بدل نه کړ. په دویم ګام کې د ځوانۍ د دوران د پېښو تاثیر هم د هغه د شخصیت په جوړېدو کې د پاملرنې وړ دی. هغه د دنیا په ګوټ ګوټ کې وګرځېد. د نوې دنیا له نویو پرمختګونو سره اشنا شو او دغه هر څه یې له نږدې ولیدل. په دغه وخت کې ترکیبي او عربو ته د اروپا د تمدن نوې نښې نښانې په زیاته پیمانه را رسېدلې وې.
د سید جمال الدین افغاني د افکارو تاثیر هم پر محمود د پاملرنې وړ دی. په دغه وخت کې هېواد پال سید د اسیا د ملتونو ازادۍ ته ملا تړلې وه او د اسلامي هېوادونو د را بېدارولو د هڅو په لړ کې استانبول ته ورغلی و، محمود د خپل پلار د دیوان په قصایدو کې د علامه سید ستاینې لوستلې وې او پلار یې و استاد یې ملا محمد اکرم هوتک تل د هغه په هکله خبرې اترې ورسره کړې وې. کله چې علامه سید استانبول ته ورغی نو سردار غلام محمد طرزي خپل زوی محمود له یو لیک سره یو ځای هغه ته ولېږه. محمود له هغه سره محشور شو او د شرق د ازادۍ غوښتونکیو له پیشوا سره له نږدې اشنا شو. او د ده په افکارو کې یې نوې سپرغۍ وځلولې. په خپله محمود لیکي: علامه سید جمال الدین افغاني د عرفان یو معدن و. زما د اوو میاشتو مصحبت داسې و لکه اویا کاله چې مې سیاست کړی وي... هر وینا او هر جمله یې د رسالو او کتابونو د لیکلو غوښتنه کوي...
په دغو کتنو کې د محمود طرزي هغې کرکې لا زیاتوالی پیدا کړی چې د انګریزانو د تسلط په وړاندې یې لرله. همدارنګه د هغه خپلې ځانګړې هڅې او د نفس په تکمیل کې د هغه تلاش او مجاهدت هم په خاصه توګه د یادنې وړ دی. د ځوانۍ په وخت کې په پښتو، دري، اردو، عربي، ترکي او یو څه فرانسوي ژبو پوهېده او په دغو ژبو کې یې له ادبیاتو څخه زیاته استفاده کوله. او بیا چې د نړۍ په نورو برخو کې وګرځېد، نو په زړه کړو او تجاربو یې نور ډېر څه ور زیات شول.
باید وویل شي چې د محمود پلار غلام محمد طرزي هم د هېواد یو لوی عالم لیکوال او شاعر و. نوموړی په ۱۲٤۵ هـ ق (۱۸۳۰م) کال په کندهار کې زېږېدلی دی. غلام محمد طرزي د امیر دوست محمد خان د دربار په عالمان او امراوو کې داخل و. د امیر شېرعلي خان د دویم ځل پاچاهۍ په وخت کې د هغه او د دربار تر منځ څه ځانګړې اختلافات پیدا شول. په دغه وخت کې هغه زنداني هم شو، له زندان څخه وروسته یې یو کال د انزوا ژوند تېراوه، د امیر عبدالرحمن خان په وخت کې چې د میوند له اتل (محمد ایوب خان) سره هغه امیر جګړه پېښه شوه نو له هغې جګړې وروسته یو شمېر کسان او کورنۍ له هېواد څخه تبعید شوې، له غلام محمد طرزي سره هم د امیر چندان جوړه رانغله. له درېو میاشتو بند څخه وروسته یې له کورنۍ سره یو ځای له هېواد څخه وتلو ته اړ کړ. هندوستان او ورپسې ځینې نورو هېوادونو ته لاړ. غلام محمد طرزي په ۱۹۰۰ م کال کې په دمشق کې ومړ او همالته خاورو ته وسپارل شو.
په ۱۹۰۰ او ۱۹۰۱ م کلونو کې د محمود طرزي په ژوند کې څه عجیبه حوادث منځ ته راغي. همدغه پېښې د ده په ژوند اغېز کوي. د محمود پلار غلام محمد طرزی له نړۍ څخه سترګې پټوي، امیر عبدالرحمن خان مري، محمود لپاره افغانستان ته د راتګ اجازه ورکول کېږي.
د نړۍ په ګوټ ګوټ کې د محمود ګرځېدو د ده په ذهن کې د اصلاحاتو او مبارزې، ولولې زیاتې کړې وې. په ډېرو ژبو پوهېدنې، علم او تجربو ددې لپاره زمینه برابره کړه چې امیر حبیب الله خان ته یې نوې زمانه په خوب کې لیدله. ناولونه او نور مهم مطالب یې ترجمه کړل او په دې توګه یې دربار ته لاره پیدا کړه او بیا یې هلته خپل مؤثر رول سرته ورساوه.
محمود په غزني کې زېږېدلی و، پلار یې ځکه ورباندې د محمود نوم کېښود چې دی څه نا څه د سلطان محمود غزنوي کردار تر سره کړای شي. پلار یې ښه ارزو درلوده او هغه کامیابه شوه. محمود طرزي که د محمود غزنوي په څېر ښارونه فتح نه کړل، زړونه یې فتح کړل او ذهنونه ته یې لاره وایستله، سراج الاخبار هر چېرته لوستونکي پیدا کړل.
د سراج الاخبار لومړنۍ ګڼه د هغه په مدیریت په ۱۹۱۱ کې (۱۲۹۰ هـ.ق) کې خپره شوه. له محمود طرزي سره د سراج الاخبار افغاني په خپرولو کې عبدالهادي داودي (پرېشان) او عبدالرحمن لودین او څو نورو کسانو همکاري لرله.
سراج الاخبار افغانیه چې د ۱۲۹۰ هـ.ش څخه تر ۱۲۹۷ هـ ش پورې خپرونې کړې دي: دا خپرونې په لاندې فورمونو کې وې:
۱. خرونه: اخبار دوه ډوله ، داخلي او خارجي خبرونه خپرول. بهرني خبرونه له ځینو خارجي منابعو څخه ترجمه کېدل، ځینې به یې د سراج الاخبار د خبریالانو له خوا هم را ټولېدل او یا رالېږل کېدل.
۲. سراج الاخبار غوښتل چې افغانان د نړۍ د نورو ملتونو په علمي او صنعتي پرمختګونو خبر کړي.
۳. سراج الاخبار د ښځو په باره کې هم بېداروونکي او ګټور مطالب خپرول. زموږ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېواد د محرومو ښځو آواز هم د لومړي ځل لپاره د مطبوعاتو په پاڼو کې د سراج الاخبار افغانیه له خو پورته شوی و. ددې اغېزه په را وروسته کې په ښه ډول لیدل کېږي. د ۱۳۰۰ هـ ش کال د حمل په لومړنۍ نېټه د محمود طرزي د مېرمنې (ا-ر) له خوا د ښځې لپاره د ارشاد النسوان جریده منځ ته راغله او د ښځو د نهضت لومړنۍ بېلګې را څرګندې شوې.

٤. هېواد پالنه، یو بل لوی هدف و چې سراج الاخبار افغاني درلود. له هېواد سره مینه د سراج الاخبار له عمده موضوعاتو څخه یوه وه. سراج الاخبار غوښتل چې د خپل عصر په لب او لهجه خلکو ته د ازادۍ خوښووني او مبارزې درسونه ورکړي، څو افغانان وکولای شي چې له خپله لاسه ورکړې سیاسي خپلواکي تر لاسه کړي. په سراج الاخبار کې د حی علی الفلاح تر عنوان لاندې د محمود طرزي مقاله د اغېزې او نتیجې له مخه د هېواد د مطبوعاتو له مهمو مقالو څخه یوه ده. او په هند کې د انګرېزانو د استعماري حکومت د وخت واکمن تر فشار لاندې راوستل چې د دغې مقالې ګڼه سانسور کړي. په مقاله کې راغلي وو چې:

سراج الاخبار افغاني یک اخبار مسلمان است نه انگریزی است نه جرمنی... نه چینی و نه جاپانی... صرف مسلمانی است.... در مسلمانی هم محض افغانیست هر چیزیکه میگوید و هر نغمه ایکه می سراید از نقطه نظر افغانیت میگوید... حی علی الفلاح ای ملت نجیب افغان...

۵. د سراج الاخبار اسلامي او افغاني روحیې دغه اخبار د سیمې د نورو ولسونو لپاره هم د حالاتو هنداره او د هیلو ترجمان وګرځاوه. مرحوم پوهاند حبیبي لیکي: سراج الاخبار یوازې د هېواد په دننه کې د هېواد د ځوانانو او مشروطه غوښتونکیو د فکرونو هښوونکی او خپروونکی نه و. بلکې د هند د ازادۍ د غوښتونکیو خلکو په محافلو کې د ایران په مشروطه غوښتونکیو کې او د مرکزي اسیا په ځوانانو کې چې د خپلسرو مستبدو شاهانو او د استعمار په لمبو کې سوځېدل هم شهرت او محبوبیت لري.

د جنبش مشروطیت در افغانستان ۱۱٦ مخ.

٦. په سراج الاخبار کې تاریخي مسایلو انعکاسو وموند.

۷. له خرافي دودونو سره مبارزه وشوه.

۸. د اعلانونو خپرېدل. د هغو ناولونو په باب زیات اعلانونه چاپېدل چې محمود طرزي ترجمه او چاپ کړي وو.

۹. سراج الاخبار د کوچنیانو لپاره د سراج الاطفال د خپرولو زمینه برابره کړه. دغه اخبار د کوچنیانو او زلمیانو د ذهني روزنې او سویې د لوړولو او د دوی لپاره د تفریح د ښې وسیلې په توګه مهم رول درلود.

۱۰. په سراج الاخبار افغانیه کې پښتو ژبې او ادبیاتو ته هم د محمود طرزي له خو زیاته پاملرنه وشو. هغه به کله په فارسي ژبه د پښتو ژبې په باب ځینې مقالې ولیکلې او هم یې خپل ځینې همکاران لکه مولوي صالح محمد خان، غلام محی الدین افغان، عبدالرحمن لودین، عبدالهادي پرېشان (داودي)، مستغني او نور .. دې ته وهڅول چې پښتو د معاصر نثر د پیلامې په زړه پورې آثار خپاره شول. د پښتو نظم له اوږو څخه ددېوانو او بلاګانو د انعکاس دروند بار لري او د حالاتو د انعکاس لپاره یې غږ ځلانده کړ.

خواله رسنۍ

د شخصیت تپنه

دا کار باید پخواني ولسمشر حامد کرزي کړی وای. خو چې ویې نکړ د سیاسي ګټې اخیستو هڅه یې هم چا ونشوای لیدلی. د شخصیت کېښ همدې ته وایي، تپنه همدغسې یو استبداد دی!

که محمد اشرف غني پېنځه کاله د مخه واک ته له رسېدو سره سم په یوه فرمان کې په ټولو دولتي ادارو کې د خپل عکس پر ځای د آزادۍ د ملي اتل اعلیحضرت غازي امان الله خان د تصویر لګولو حکم ورکړی وای، نن به پرې چا دده لخوا د ناوړې ګټې اخیستو او کمپاین ته ددغه ملي قهرمان د شخصیت را ټیټولو تور نه وای پورې کړی.

خو اوس یې د دولت په پیسو د بیت المال په امکاناتو د آزادۍ د سلمې کلیزې په پلمه د غازي امان الله خان له عکس سره د خپل عکس لګول له ملي ارزښتونو سره د سیاسي لوبو تر ټولو خندنی ډرامه رامنځ ته کړې وه.

که ده په رښتیا غوښتلی یا غواړي د اعلیحضرت غازي امان الله خان ناتمام فصل بشپړ کړي، نو واک ته له رسېدو سره سم به یې هغه د ملي رهبرۍ پر سټېج را دبره او تصویر به یې دغه سټېج ځلولی وای.

بیا هم که ده د آزادۍ د سلمې کلیزې په ویاړ په یوه فرمان کې په دولتي ادارو او اماکنو د خپلو فلمي عکسونو پر ځای د امان الله خان د عکس لګولو فرمان ورکړی وای، ښايي نیوکو دومره غبرګونونه نه وای را پورته کړي او دده لپاره به د ختو یا اوړو پوزه ګرځېدلې وای. اعلیحضرت غازي امان الله خان ټولمنلی ملي شخصیت او د آزادۍ اتل دی، خو له بده بخته له دغه اتل سره د اشرف غني کمپایني چلند په لوی لاس د ځینو لپاره د تنازغ حربه برابره کړې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کومو سترګو؟

ع. کرلانی

کله چې ولسونه پر واکمنو او سیاستوالو باور له لاسه ورکړي او حکومت ورته د ټګانو باند وبرېښي، عمومي باورونه له زیان سره مخامخېږي، نور نو د ژمنتیا مزې مضبوط نشي پاتېدلی.

د مغزونو فرار له همدې ځایه سرچینه نیسي، له هېواده د بشري ځواک تېښته همدلته زور اخلي.

کله چې په کمپاین کې دروغجن شعارونه، لکه د واک په لومړیو شپږو میاشتو کې د یو میلیون کاري فرصتونو موندل، په ځوانانو کې مصنوعي هیلې له سرابونو سره مخامخ کړي، د کار- روزګار لمن نوره هم ور ټوله کړای شي، د باور کرکېچ خپل اوج ته رسېږي.

عام افغانان پرېږده، ناباوري دومره غوړېدلې چې د مالوماتو له مخې د غني حکومت درېوو وزیرانو، یوولسو والیانو او لسګونو معینانو، رئیسانو او سرکاري مقاماتو له بې خرته ډالري امتیازونو سره سره لوېدیز ته د پناه اخیستو جعلي دوسیې چمتو کړې دي.

دغه بحران دومره غوړېدلی چې ځوان قشر د ژوند په بیه په مرګونو لارو له هېواده په وتلو ځانونه اړ ګوري چې یو شمېر یې پر دغو لارو خپل ژوند له لاسه ورکوي.

غني به خاورې کډوال را ستانه کړي!!

د شوروي تېرې پر مهال له هېواده د تېښتې لړۍ دومره نه وه غوړېدلې، لکه په تېرو پېنځو کلونو کې یې چې زور اخیستی دی.

هغه ټیم یا شخص چې له لاسه یې په لکونو هېوادوال په وتلو اړ دي په کومو سترګو له خلکو د بیا انتخاب او رایې هیلې پاللی شي.

همدا د سپین سترګی او بې حیایۍ انتها ده!!

جرأت که د بې حیایۍ انتها؟!!

د سپین سترګی او زړه‌ورتیا توپیر د بې حیایۍ او جرأت تر منځ فرق څومره او په څه کې دی، کومه پیمانه شته چې د دغه توپیر کچه مالومه کړای شي.

غني چې په کومه کچه دولتي امکانات او بیت المال په ټاکنیز کمپاین کې په څومره بېدردۍ او بې توپیرۍ کاروي، زړورتیا ده که سپین سترګي؟

د پوځي چورلکو، دولتي مقام، او بیت المال د ده بې خرته استفاده جرأت ګڼل کېدای شي که د بې حیایۍ انتها؟!

د دروغو ګوډي، که د غني رسوايي او بربادي!

اشرف غني څو ځله په کمپاینې غونډو کې پر خلکو غږ کړی:

«تاسي وواياست! چې ما چاته بده خبره کړې، چاته مې کنځل کړي؟!!»

ددې مانا دا ده چې دی د بدو خبرو او کنځلو حق او صلاحیت ځانته خوندي ګڼي- بدې خبرې او کنځلې د ولسمشر له واکونو او صلاحیتونو پېژني، خو چې نه یې دي کړې، دا یې ګویا پر خلکو احسان دی؟!

که نه څوک به ولي بدې خبرې یا کنځلې کوي او هغه هم ولسمشر...

غني دومره کنځلمار را ټول کړي چې ذکر و فکر یې پر کنځلو ولاړ دی. هره ورځ د کنځلو نوې بڼه، ټکي او لغتونه را باسي، د کنځلو او فحش د نوې ترمینالوژۍ په ایجاد پسې لګېدلي دي چې د کنځلو ګوډي یې تش شي نورو اپلټو ته مخه کړي... د افواهاتو په خپرولو پسې ولګي، د مستعارو نومونو، جعلي خبرو او اکاونټو تر شا لکه غله پټ اوسي.

په ظاهر کې به غني ته دغه دروغ پخپله ګټه تبلیغات برېښي، خو په حقیقت کې د دروغو دغه ګوډي د غني د رسوایي، ناکامۍ او بربادۍ لپاره بس دي، بل چاته د ستومانۍ اړتیا نه لیدل کېږي.

دوی وايي، د ډاکټر عبدالله لاس تش دی د کمپاین لپاره ورسره پیسې او منابع نشته!!

ددې مانا دا ده چې ډاکټر عبدالله غبن، درغلي او کرپشن نه دی کړی، تدارکات یې په بډه نه دي وهلي، بیت المال یې نه دی لوټلی، پیسې به یې له کومه کړې وي؟!

ډاکټر عبدالله نه له پاکستان سره پر کرښه د اغزن تار معامله کړې او نه یې د شا لخوا د پي. ټي ایم په خنجر وهلو دغښې یوې بې ننګۍ ته غاړه ایښې ده.

نه یې د جي. ایچ. کیو په درشل تندی سولولی او نه یې آی. ایس آی ته پر سجده سر ټیټ کړی.

نه یې له مخابراتي کرېډېټ کارتونو وهلي، نه یې ټکس او مالیات خپل کمپاینې حساب ته لېږدولي، که ووټ او رایه په پیسو او بهرني ملاتړ وي، ډاکټر عبدالله یې ښایي ونه لري، خو که د خلکو په خوښه، زور او اراده وي، بیا ډېرې لارې لړ ولاړې!!

ښاغلي غني د پکتیا مرکز ګردېز کې د بیت المال په امکاناتو خپلې کمپاینې غونډې ته وویل:

«وزیرانو، کابینې او چاراوکیو پکیتاوالو ته دروغ ویلي، جفا یې ورسره کړې، د پکتیا حق یې خوړلی، د مور او میرې چلند یې ورسره کړی، د دروغو وعدې یې ورسره کړې وې».

دروغ له کبیره یا سترو ګناوو څخه دي.

ظاهر ته په کتو غني پخپلو وزیرانو د دروغو، وعده خلافیو او جفا تور پورې کړی، خو په حقیقت کې یې خپله لمن پر سره اړولې ده.

ده غوښتل پخپلو ملګریو او وزیرانو د دغو تورونو په لګولو ځان تبر او د خلکو له احساساتو سره د لوبو نوې پاڼه را واړوي، خو خلک پوښتنه کوي چې د دغې دروغجنې، وعده خلافۍ او جفا کارې کابینې مشري د چا پر غاړه وه؟!!

چا یې یو په بل پسې پر سینو د صداقت مډالونه ټومبل؟!!

دا ضمانت څوک ورکولی شي چې د غني کابینه به بیاځلې له دروغجنو، وعده خلافو او جفا کارو پاکه اوسي؟!!

غني د ولسمشر -او لکه دی چې وايي، اعلی سر قوماندان- په توګه د خپلو وزیرانو د وعده خلافیو، دروغو او جفاوو پر او مسوول دی!

دده یاده وینا په حقیقت کې پخپلو دروغو، وعده خلافیو او جفاوو دده خپل اعتراف او ګواهي ده!

په شریعت او عُرف دواړو کې اعتراف د مواخذې اصل ګڼل کېږي!

د سلاکار ناپوهي او ناخبري، که د اشرف غني د پالیسی عکاسي؟!

هېوادونه خپلې ملي ترمینالوژۍ ته د ثابت حقیقت په سترګه ګوري، په رسمي خرګندونو او دریځونو -ان نا رسمي ناستو کې- ورته خپله ژمنتیا له پامه نشي غورځولی.

په سیاست کې هر لفظ او لغت خپله ځانګړې مانا لري -بوازې په لویو سیاسي تعاملاتو کې نه- په عام ژوند او د عوامو په کچه هم د لفظونو، ټکو او اصطلاحاتو توپیر څرګند دی.

وخوره، ونغره، مړ شوې، ډک شوې، ښایي په یوه مانا وکارېږي، خو د مفهوم توپیر یې څرګند دی.

ډیورند لاین، پوله نه ده، کرښه ده، د څلورم ټولګي زده‌کوونکي هم پدې پوهېږي چې لاین کرښې ته وايي...

بیا دا یوه ټپلې کرښه ده، اوس که د اشرف غني سلاکار را ولاړېږي او پخپلو ارشاداتو کې هغه پوله او سرحد یادوي، ددې مطلب څه کېدای شي؟!!

د سلاکار ناپوهي او ناخبري، که د اشرف غني د پالیسی عکاسي؟!

د ښاغلي غني ارشد سلاکار ضیاء الحق امرخېل دوې ورځې وړاندې امریکا غږ اشنا ټلوېزیون ته پخپلو خبرو کې اوه ځلې ټپلې کرښه پوله یاده کړه.

امرخېل په رښتیا دومره خېله، ګوسفندي او ناخبره دی، که د غني پالیسي دغه لوري ته اوښتې ده؟!!

له اغزن تار وروسته پاکستا ن ته د اشرف غني بله ډالۍ!

لطیف پدرام بوازې نه دی.

د پاکستاني او هندي کشمیر تر منځ وېش ته به چېرې کوم پاکستانی له سرکار تر اپوزیسیون او عام وګړي پوله یا سرحد ونه وايي، بلکې د کنټرول لاین په نامه یې یادوي، زموږ ښاغلي د پاکستان په مینه کې څومره ډوب را وځي؟!!!

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library